

Извършване на анализ и проучване за нуждите на проект „Партньорството като ключ към успеха“ на територията на МИГ-Лясковец-Стражица

1.Тема: Кабинетно проучване и анализ за възможностите за клъстеризация и сдружаване на територията на МИГ „Лясковец-Стражица“.

2.Тема: Социологическо проучване сред заинтересованите страни за възможностите за клъстеризация и сдружаване на територията на МИГ „Лясковец-Стражица“.

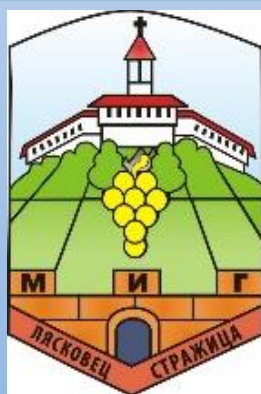

2024 година

МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА

ЛЯСКОВЕЦ-СТРАЖИЦА

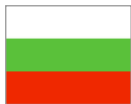

Проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDNP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDNP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица.

Заклученията и тълкуванията, които се съдържат в настоящия документ, представляват мнение и информация, структурирана от Изпълнителя – външен експерт Галина Даскалова и по никакъв начин не следва да се приемат като становище или официална позиция на Европейския съюз, Управляващите органи на ПРСР 2014-2020г. и ОПРЧР 2014-2020г., както и на други държавни органи и администрации!

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

I. Въведение и обща информация.

Настоящият дейност е „Извършване на анализ и проучване за нуждите на проект „Партньорството като ключ към успеха“ на територията на МИГ-Лясковец-Стражица със следните две теми:

Тема №1: Кабинетно проучване и анализ за възможностите за клъстеризация и сдружаване на територията на МИГ „Лясковец-Стражица“;

Тема №2: Социологическо проучване сред заинтересованите страни за възможностите за клъстеризация и сдружаване на територията на МИГ „Лясковец-Стражица“.

Извършване на анализ и проучване е основна част от проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDNP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDNP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица.

1. Обща информация за дейността.

За проекта:

Проектът е насочен към стимулиране на партньорството и сдружаването на бизнеса на териториите на СНЦ „МИГ Стамболово-Кърджали 54“ и МИГ СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица" в земеделския и извън земеделския сектор.

Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 /СПРЗСР/, Националната стратегия за малките и средни предприятия за 2021-2027, Иновационната стратегия за интелигентна специализация и други стратегически и нормативни документи за програмният период с хоризонт до 2027 г. идентифицират необходимостта от насърчаване на различни форми на коопериране на бизнеса за подобряване ефективността, конкурентоспособността, въвеждане на иновации и подобряване на достъпа до пазари. Същевременно, подходът на сдружаване и клъстеризация в земеделския и извън земеделския сектор все още не е широко застъпен, поради различни фактори и ограничения. В този смисъл, настоящият проект е ефективна стъпка по пътя към насърчаването на партньорството, сдружаването и клъстеризацията, чрез система от взаимообвързани и допълващи се мерки на местно ниво.

Проектът включва:

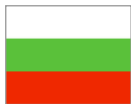
- проучвателни дейности на бизнеса от земеделския и извънземеделския сектор на територията на СНЦ „МИГ Стамболово-Кърджали 54“ и МИГ СНЦ "МИГ Лясковец - Стражица"

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDNP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDNP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

- разработване на съвместна програма за насърчаване на партньорствата и сдружаването на територията на двете МИГ
- разработване на съвместна интернет платформа за информация и работа в мрежа, която ще подпомогне процеса на сдружаване и клъстеризация
- разработване на съвместен наръчник за подпомагане процеса на партньорство и сдружаване
- промоционално събитие за повишаване информираността и насърчаване на процеса на сдружаване и клъстеризация на територията на двете МИГ
- Организиране и провеждане на обучения за заинтересовани страни за сдружаване и клъстеризация
- Дейности за публичност и информираност за резултатите от проекта

2.Обосновка на необходимостта от извършване на настоящото проучване:

СНЦ „МИГ - Лясковец – Стражица“ следва да възложи изпълнение на дейност, „Извършване на анализ и проучване за нуждите на проект „Партньорството като ключ към успеха“ на територията на МИГ-Лясковец-Стражица със следните две теми: Кабинетно проучване и анализ за възможностите за клъстеризация и сдружаване на територията на МИГ „Лясковец-Стражица“ и Социологическо проучване сред заинтересованите страни за възможностите за клъстеризация и сдружаване на територията на МИГ „Лясковец-Стражица“.

- ☐ Задачи на проучване на Тема №1: Кабинетно проучване и анализ за възможностите за клъстеризация и сдружаване на територията на МИГ „Лясковец-Стражица“;

В рамките на това проучване, ще се извърши преглед и анализ на възможностите за клъстеризация и сдружаване на територията на МИГ „Лясковец-Стражица“ чрез кабинетно проучване. Ще бъдат изследвани икономическите сектори и организации, които имат потенциал за обединения и клъстери, от земеделския и извън земеделския сектор. Ще се проучат съществуващи примери за организации и групи производители, кооперации, клъстери и други форми на обединение, повишават ефективността и конкурентоспособността на територията /ако има такива/.

Методологията е базирана на научен подход и анализ на стратегически документи, ситуационен анализ на документи на местно ниво, статистически анализ на данни, проучвания на място, анкетно проучване на нагласите на местната общност, синтез и екстраполация във вид на изводи и препоръки.

- ☐ Задачи на проучване на Тема №2: Социологическо проучване сред заинтересованите страни за възможностите за клъстеризация и сдружаване на територията на МИГ „Лясковец-Стражица“.

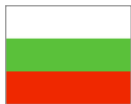
Проектът предвижда извършване на социологическо проучване сред заинтересованите страни за възможностите за клъстеризация и сдружаване на територията на МИГ „Лясковец-Стражица“ в земеделския и извън земеделския сектор. В рамките на това проучване ще се извърши изследване на интереса, нагласите и потенциала за сдружаване и коопериране на бизнеса, както и факторите, които възпрепятстват или насърчават процеса на сдружаване. Проучването ще се осъществи чрез анкетно социологическо проучване сред местните заинтересовани страни, чрез което да се установи степента на информираност, интереса, нагласите и очакванията на

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

респондентите относно бъдещо сдружаване, коопериране и клъстеризация. Проучването ще се базира на ясна методология за определяне на стратифицирана извадка от респонденти. За обобщаване и представяне на събраните емпирични данни ще се използват едномерни и двумерни разпределения, таблици, секторни прости и сложни диаграми за графично представяне на данните и други методи за анализ на резултатите.

Набирането на емпирична информация се проведе чрез структурирани анкетни карти от въпроси, свързани с видовете информационни и комуникационни канали и тяхното ниво на използване на територията на МИГ, ниво на популярност в публичното пространство на населените места на територията на МИГ - селата, дигиталният маркетинг като възможност за популяризиране на селския район и др. Предвижда се прецизно кабинетно документално проучване и проучване в публичното пространство по темата /преглед на документи по темата/, SWOT анализ и др.

Териториален обхват на изследването:

Изследването ще се проведе на територията на общините Лясковец и Стражица, като ще обхване сегменти на различни сектори на местните бизнеси, икономически сектори и организации, които имат потенциал за обединения и клъстери, от земеделския и извън земеделския сектор.

3. Качествени индикатори, постигнати по време на настоящото проучване:

В резултат от изпълнението на дейността ще се изготви доклад, който ще съдържа резултатите от проведено кабинетно проучване и анализ на възможностите за клъстеризация и сдружаване на територията на МИГ „Лясковец-Стражица“. Ще бъдат представени резултатите от изследваните икономическите сектори и организации, които имат потенциал за обединения и клъстери, от земеделския и извън земеделския сектор. Ще се проучат съществуващи примери за организации и групи производители, кооперации, клъстери и други форми на обединение, повишават ефективността и конкурентоспособността на територията /ако има такива/.

В резултат от изпълнението на дейността ще се изготви доклад, който ще съдържа резултатите от проведено анкетно социологическо проучване сред местните заинтересовани страни, с изводи относно степента на информираност, интереса, нагласите и очакванията на респондентите относно сдружаването, кооперирането и клъстеризацията. Докладът ще съдържа изводи от събраните емпирични данни, които ще бъдат визуализирани с инструментариум като таблици, едномерни и двумерни разпределения, секторни прости и сложни диаграми за графично представяне на данните и други.

Количествени индикатори:

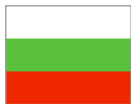
- ☐ Изготвени аналитични доклади : 1 брой
- ☐ Изготвена база-данни с резултати от проучванията: минимум 2 броя
- ☐ Изготвен приемно-предавателни протоколи за извършената услуга: 1 брой
- ☐ Документиране на проучванията на хартиен и магнитен носител: 1 брой;
- ☐ Попълнени анкетни формуляри и въпросници за нуждите на проучванията: мин. 50 броя.
- ☐ Анкетирани лица за целите на проучванията: мин.50 лица.

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

4. Методология на извършеното проучване:

Настоящият аналитичен доклад отразява резултатите от задълбочен преглед и анализ чрез:

В рамките на това проучване ще се извърши изследване на интереса, нагласите и потенциала за сдружаване и коопериране на бизнеса, както и факторите, които възпрепятстват или насърчават процеса на сдружаване.

Проучването ще се осъществи чрез анкетно социологическо проучване сред местните заинтересовани страни, чрез което да се установи степента на информираност, интереса, нагласите и очакванията на респондентите относно бъдещо сдружаване, коопериране и клъстеризация.

Проучването ще се базира на ясна методология за определяне на стратифицирана извадка от респонденти. За обобщаване и представяне на събраните емпирични данни ще се използват едномерни и двумерни разпределения, таблици, секторни прости и сложни диаграми за графично представяне на данните и други методи за анализ на резултатите.

В рамките на това проучване, ще се извърши преглед и анализ на възможностите за клъстеризация и сдружаване на територията на МИГ „Лясковец-Стражица“ чрез кабинетно проучване. Ще бъдат изследвани икономическите сектори и организации, които имат потенциал за обединения и клъстери, от земеделския и извън земеделския сектор. Ще се проучат съществуващи примери за организации и групи производители, кооперации, клъстери и други форми на обединение, повишават ефективността и конкурентоспособността на територията /ако има такива/.

Методологията е базирана на научен подход и анализ на стратегически документи, ситуационен анализ на документи на местно ниво, статистически анализ на данни, проучвания на място, анкетно проучване на нагласите на местната общност, синтез и екстраполация във вид на изводи и препоръки.

II. Територия на СНЦ „МИГ-Лясковец-Стражица“

Местната инициативна група Лясковец - Стражица обхваща територията на общините Лясковец и Стражица с 28 общ брой населени места.

Територията на МИГ Лясковец и Стражица е непрекъсната и хомогенна и съвпада с територията на общините Лясковец и Стражица като се ограничава от техните административни граници.

На територията на МИГ се разполагат 2 града Лясковец и Стражица, които са административните центрове на двете общини и 26 села.

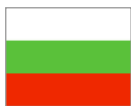
МИГ „Лясковец-Стражица“ е разположена в Северен централен район и заема част от Дунавската хълмиста равнина и Предбалкана в границите на общините Лясковец и Стражица. Двете общини се намират в Северния централен район на планиране от ниво 2. Районът се характеризира със специфична флора и фауна, с редки и изчезващи видове включени в червената книга на България и голямо разнообразие от ценни лечебни растения .Запазени са

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

естествени гори от дъб. Богато разнообразие от животински видове обитават обхваната територия.

Структуроопределящи икономически отрасли на МИГ-територията са машиностроене, хранително-вкусова, текстилна промишленост, производство на хартия и картон и изделия за дома – радиатори, камини, отоплителни инсталации. Важно значение за развитието на територията играе и земеделието и отраслите, свързани с преработка на продукти от селското стопанство – млекопреработваща промишленост, винопроизводство, хлебопроизводство и месопреработка.

Разпределението на промишленото производство по населени места е крайно неравномерно. Фирмите са съсредоточени предимно в градовете. Има няколко малки предприятия и преработвателни предприятия от хранително – вкусовия сектор, които функционират по селата. В останалите населени места индустриалния бизнес има символично значение и почти навсякъде регистрира спад в относителния си дял.

Природните условия и почвените ресурси са предпоставка за отглеждането на пшеница, ечемик, царевица и слънчоглед, като добивите от декар обикновено са над средните за страната. Традиционен отрасъл за района е зеленчукопроизводството.

Общините Лясковец и Стражица, които като повечето селски общини изпитват недостиг от необходимите финансови ресурси за развитие, но и от нужния за местното развитие човешки потенциал, който намалява лавинообразно поради обезлюдяването на малките населени места.

Рискът от социална изолация и бедност в целия Европейски съюз е най-висок за българите, живеещи в селата.

Колкото по-мощна е икономическата централизация, толкова по-пусти откъм граждански глас са селата, чиито жители не могат дори да избират собствения си кмет при население под 350 жители.

Община Стражица има население от 9 796 жители, а община Лясковец от 10 930 жители към последното преброяване през 2021г. или общо 20 726 човека.

За период от 5 години населението на територията на МИГ намалява средно с 15%, като има 14 на брой малки населени места с под 500 жители, като 50% от тях са под критичния минимум от 100 човека население.

Икономическият профил на община Лясковец се характеризира с развитие на промишленост (машиностроене, хранително-вкусовата промишленост), земеделието (главно зърнени и технически култури и по-малко зеленчукопроизводство, лозарство и овощарство), животновъдство (говеда, овце, птици) и пчеларството. Туризмът е сравнително слабо развит, въпреки близостта на активни туристически центрове като Елена, Арбанаси и Велико Търново.

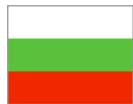
Икономиката на община Стражица не функционира в затворена системата, а като част от общата икономика на страната. Обичайно големите и средни предприятия са „двигател“ на общинската икономика с обема си на произведената продукция. Първичният сектор на икономиката, включващ селското, горското и рибното стопанство, е с висока степен на значимост за община

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

Стражица. Това е обусловено както от природо-географските фактори в общината, така и от историческия профил на общината.

Като икономическа дейност селското, горското и рибното стопанство е застъпено във всичките населени места на общината, като то е основен отрасъл в селата. Развити са и двата клона на селското стопанство – растениевъдство и животновъдство.

Преработващата промишленост в община Стражица е основен структуроопределящ отрасъл в местната икономика с водещо значение в редица показатели, като се характеризира с най-висок дял на приходите и най-много заети лица.

III. Кабинетно проучване и анализ за възможностите за клъстеризация и сдружаване на територията на МИГ „Лясковец-Стражица“

1. Клъстеризацията в България – история и перспективи.

Динамиката във факторите на външната и вътрешна среда води до трансформация в процесите и организацията на икономиката и функциониращите предприятия. Това от своя страна налага актуализация на принципите, методите и формите за управлението на стопанските субекти, чрез прилагане на адекватно управление и технологии за стабилизиране на процесите в условията на глобална икономика.

Клъстерите са важен фактор за повишаване конкурентоспособността на европейските икономики. Националните и регионалните икономически политики на стария континент все повече се ориентират към използване предимствата на клъстерния подход.

Концепцията за клъстерите и техният ефект спрямо развитието на икономиката търпи динамика, провокирана от една страна от историческият ход и промяната в характера на противодействащите фактори, а от друга страна иницирана от политическите интереси и приложените стратегически механизми за промотиране на устойчивост.

Географски фактори и местоположение:

Създаването на клъстери като съвкупност от обособени на дадена територия предприятия, обвързани по определен начин, е феномен, чиито корени могат да се търсят назад в историята на националните икономики.

Актуални понастоящем са предприеманите мерки, насочени към развитие на изостанали региони или развиващи се икономики въз основа на откриване и използване на съществуващи естествени условия за обединяване на бизнес и изследователски звена.

При провеждане на подобна политика следва да се предвидят мерки за преодоляване на евентуални бариери, чието влияние може да попречи на успешното създаване на клъстери и да намали ефекта от взаимодействието между техните участници.

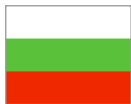
Като задържащи фактори могат да се разглеждат:

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

- ☐ слабо развита инфраструктура;
- ☐ липса или ограничен достъп до финансов ресурс;
- ☐ регионална изолация;
- ☐ ниско образователно равнище и квалификация на
- ☐ наличната работна ръка;
- ☐ липса на предприемачески дух и изявени фирми лидери.

Исторически събития и историческа памет:

Значими при дефиниране на една локализация като принципно атрактивна и конкурентоспособна.

Безспорното значение на теоретичните и практически въпроси за анализ и оценка на клъстерите, на практика има ограничен ефект, продиктуван най-вече от липсата на модели за научна интерпретация за положителното въздействие на клъстерите в икономически и регионален аспект.

Съществено влияние върху мотивацията за изследване на проблема и дефиниране на темата оказват и:

Наличието на целенасочена държавна подкрепа, изразена чрез големия брой програми през годините, стимулиращи конкурентоспособността на българските предприятия.

Българската клъстерна политика датира от 2004 г. Националната иновационна стратегия от 2006 г. подготви първата политическа рамка за развитие на клъстери. Институционализираните досега клъстери в България обединяват разнороден кръг от организации: индустриални и обслужващи фирми, неправителствени сдружения и представители на местната администрация, като прави впечатление изключително активната роля на неправителствените структури в лицето на национални, регионални и специализирани браншови асоциации.

Процедурите, които са пряко свързани с подпомагането на клъстерите са:

- ☐ „Въвеждане на клъстерен подход и установяване на пилотен клъстерен модел“ по програма ФАР, 2005 – 2006 година;
- ☐ „Инициативи за развитие на клъстери – фаза II“ по програма ФАР, 2007 – 2008 година;
- ☐ „Подкрепа за развитието на клъстерите в България“ по оперативна програма „Конкурентоспособност“, 2007-2013;
- ☐ "Развитие на иновационни клъстери" по оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“, 2014-2020 (ОПИК)2
- ☐ Индустриалните, корпоративните и иновационни политики за развитие на регионите.

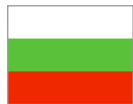
Извършената междинна оценка на ИСИС 2014-2020 г. показва, че е налице капацитет за насърчаване на сътрудничеството между висшите училища (ВУ), научноизследователските институции и предприятията чрез подкрепа за трансфер на технологии и търговска реализация на резултатите от научните изследвания.

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

Направените проучвания за целите на оценка показват, че по-голяма част от фирмите са склонни да си сътрудничат с висши училища /ВУ/ в България (70%) и чужбина (52%), БАН (52%) и университетски научни комплекси (52%). Готовността за сътрудничество с научно-технологични паркове в страната или в чужбина, както и с ЦВП и ЦК също е висока (изразена от между 40% и 50% от фирмите за всяка от категориите).

Българските клъстери са предимно малки по размер. По отношение на броя на заетите има значително по-висок дял на клъстерните организации с до петима служители от средното за ЕС. Що се отнася до техния брой членове, тенденцията става още по-изразена, като 81 на сто от българските клъстерни организации имат членство от 15 до 50 души, докато общо за ЕС само 34 на сто попадат в тази група. За разлика от това, по-голям дял от клъстерните организации в ЕС имат 51-100 членове (27 на сто) в сравнение с клъстерната картина в България (13 на сто). България не показва нито една от много големите клъстерни организации с над 300 членове, които съставляват осем процента от всички клъстерни организации в ЕС.

Стратегиите и програмите, свързани с клъстерите, като цяло имат за цел да подкрепят МСП да се справят с конкурентния натиск на единния пазар на ЕС. Националната програма за развитие България 2030 се споменават клъстери в две области. Първо по отношение на подкрепата за иновационни мрежи, насочени към „създаване на иновационни клъстери, центрове за компетентност, центрове за върхови постижения, цифрови иновационни центрове, регионални иновационни центрове, центрове за апробиране на нови разработки и технологични паркове“ и второ към „стимулиране на участието в проекти за междурегионално сътрудничество и интернационализация на местни предприятия/ клъстери в приоритетни области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация.

Иновациите проникват през клъстерите във всеки етап от съществуването им, а способността им да генерират нововъведения в продуктите, процесите, дизайна, маркетинга, логистиката и мениджмънта се свързват с иновативния им капацитет. В тази посока интерес представляват два аспекта, а именно: технологичните нововъведения, заложи в дейностите на клъстера, и иновационният капацитет на включените в мрежите фирми.

Защо са важни клъстерите в селските райони:

Клъстерите са инструмент за структуриране на устойчиви регионални междуотраслови комплекси, както и възможност за добавяне на стойност чрез разрешаване на ключови обществени проблеми и потребности, включително икономическа стабилност, социална кохезия, екологична отговорност.

Клъстерите са нова за страната форма на структурирани взаимоотношения.

През последните години сме свидетели на съзнателни усилия за създаването им.

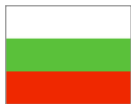
Клъстерите са обект на целенасочена политика на ЕС известна с името регионална специализация. Тъй като България е член на ЕС, а инвестициите от ЕС са в основата на изпълнението на политиките за развитието на българската икономика, промените в съюза неминуемо ще окажат директно отражение върху възможностите за развитие на България.

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

Клъстерът е своеобразна самоорганизираща се производствена система, в която фирмите си сътрудничат във вертикални или хоризонтални "вериги" за получаване на допълнителна добавена стойност и съответно за повишаване на конкурентоспособността

Клъстерен подход: Създаването и развитието на клъстерите е един от доказаните в световната практика начини за повишаване на конкурентоспособността на икономиката на страните. Клъстерният подход позволява създаването на системи от концентрирани и икономически свързани предприятия върху определена територия.

При правилно формиране на локалните клъстерни мрежи и подходящо равнище на доверие, учене, компетенции, социален капитал и институционална подкрепа, конкретното географско място може да стане иновативно, продуктивно и конкурентоспособно в глобалната мозайка от стопански дейности. Обикновено клъстерите се препоръчват за високо технологичните отрасли, съдържащи повече потенциал за растеж.

Разбирането за определящата роля на клъстерите за повишаване на конкурентоспособността, иновациите и икономическото развитие е утвърдено в икономическата теория и практика.

В развитите икономики, клъстерният подход води до създаването на мрежи от заинтересувани и технологично свързани предприятия с цел да се постига по-ефективно концентриране на ресурси за подобряване на конкурентоспособността във възможно най-много сфери на дейност. Този подход е особено важен за малките и средните предприятия, които обикновено не могат да разчитат на целия спектър от ресурси и развити компоненти на производствените системи, с които разполагат големите фирми.

Клъстеризацията е определена като процес на съвместно разполагане на фирми и други действащи лица в концентрирана географска област, коопериране около определена функционална ниша и установяване на тесни взаимовръзки и работни алианси за засилване на тяхната колективна конкурентоспособност. Тя е процесът на интегриране на стопански и други субекти от един географски район за постигане на общи цели, свързани с повишаване на пазарната сила и конкурентоспособността.

Клъстерът също се разглежда като своеобразна самоорганизираща се производствена система, в която фирмите си сътрудничат във вертикални или хоризонтални „вериги“ за получаване на допълнителна добавена стойност и за повишаване на конкурентоспособността.

Клъстерът се състои от група фирми, които обикновено имат известен опит в сътрудничеството помежду си. Отделните мерки, насочени към взаимодействие и в услуга на фирмите по отношение на иновации, дизайн, качество, продуктово развитие и маркетинг, са изключително важни. Най-важното обаче, което може да постигне клъстерът, е практическата стъпка към бизнес коопериране и стимул за развитие на активи, технологии, инфраструктура и съвместни инвестиции, ефекти, които не биха могли да бъдат постигнати от една-единствена фирма.

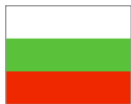
Една от най-изчерпателните дефиниции на клъстерите е тази на Майкъл Портър. Спрямо нея клъстерите обхващат голям набор от специализирани доставчици, фирми за услуги, свързаните вертикално и хоризонтално индустрии, производителите на допълващи продукти,

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ППСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

специализирани доставчици на инфраструктура, правителствени агенции и други институции, които предоставят специализирани услуги като обучение, образование, проучване на пазара, както и техническа поддръжка.

Дефиницията акцентира върху състава на клъстерите, които включват голямо разнообразие на участници от различни области, които са свързани помежду си. Тези връзки могат да бъдат хоризонтални или вертикални. Клъстерите могат да са съсредоточени около малки фирми, големи предприятия или около комбинация от тях.

Ключов елемент за формирането на клъстера е географската близост на участващите компании.

Създаването на един клъстер води до съществено снижаване на разходите за членовете на мрежата.

Анализът на досегашния опит в развитите страни показва, че един клъстер трябва да бъде ситуиран някъде.

Не по-малко и в много случаи дори решаващо значение за успеха на подобни инициативи има ясната визия за развитието на клъстера. Опитът показва също, че клъстерната инициатива се реализира по-лесно, ако една личност, една фирма или организация поемат водеща роля с необходимото съгласие от другите потенциални и заинтересувани участници. С тази задача малките клъстерни формации се справят много по-добре, отколкото мегаклъстерите. В по-големите клъстери се прилага друга стратегия – гравитирането около териториална стокова марка, която идентифицира уникалността на един регион с определена индустрия или с определена продуктова група.

Един от съществените фактори за успех на клъстерните обединения е тяхната „отвореност“ към обкръжаващата ги среда. Клъстерите, които са отворени към приемане на нови членове и нови идеи, са много по-успешни, отколкото недостъпните и негъвкавите формации. Те могат да подпомогнат своите членове, да ги направят по-силни, но те не спомагат автоматично за разработването на нови технологии и иновации. Един „иновативен“ клъстер би трябвало да обхваща различни участници, за да достигне до критична маса. Разбира се, основни са фирмите, но са необходими и други експертни и институционални ресурси като университети, изследователски центрове, инвеститори и посреднически агенции.

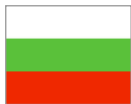
Степента, в която установените вече клъстери реално подпомагат усъвършенстването на социалния капитал и на организационните аспекти на иновациите, варира значително. Освен очевидната полза от клъстерите съществуват и някои недостатъци при тяхното функциониране, които не само не стимулират иновациите, но и ги потискат. Така например една от реалните опасности е „затварянето“ в рамката на клъстера. В този случай взаимно свързаните фирми в мрежата се занимават преди всичко със себе си, загубват представа за пазарното и технологичното развитие извън клъстера и по този начин позволяват на своите конкуренти да ги задминат.

В клъстерите се запазва конкурентна среда, която е полезна за търсене на повече иновации и повече знание. Възможно е предприемаческата активност на една от фирмите в клъстера да е

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

горещият възел в мрежата от надпревара. Конкуренция може да съществува при движението, мигрирането на работната сила между фирмите, може да е при разкриването на информация и знание. Може да се проявят и негативни резултати като увеличаването на факторните разходи, доколкото търсенето им в тази локация ще бъде относително по-голямо от предлагането.

От позициите на конкурентоспособността една от най-важните характеристики на клъстера е потенциалът му за растеж и заетост, който засяга както прогнозите за нарастване на продажбите в средносрочна перспектива, така и наличието (или способността да се създават или привличат) на ресурси, необходими да подкрепят растежа.

Такива перспективи могат да се приемат за реални, тъй като при първите си практически действия в рамките на мрежите участниците в повечето клъстери извършват интензивна дейност по разработване на иновативни идеи и инвестиционни проекти, насочени към подобряване свойствата на продуктите и услугите им. По този начин се полагат добри основи на бъдещи конкурентни предимства.

Предимства за селските райони при клъстеризация на местния бизнес.

Ключови аспекти относно развитието на клъстерите в България:

- ☐ Стимулиране от страна на правителството и европейските фондове: Българското правителство и европейските институции са предоставяли финансова подкрепа и инструменти за развитие на клъстери като част от стратегията за стимулиране на икономическото развитие и иновациите.
- ☐ Развитие в различни сектори: Клъстерите в България се наблюдават в различни сектори, включително информационни технологии, селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост, туризъм, текстилна промишленост и други.
- ☐ Обмен на знания и опит: Един от ключовите аспекти на бизнес клъстерите е обменът на знания и опит между компаниите, които ги образуват. Това сътрудничество спомага за развитието на иновации, подобряване на качеството на продуктите и услугите, както и за осигуряване на по-добри възможности за конкурентоспособност на международния пазар.
- ☐ Партньорства с университети и научни институти: Мнозинството от клъстерите в България също така се ангажират в партньорство с университети и научни институти, което допринася за развитието на научно-технологичния потенциал и за обучението на бъдещите специалисти.
- ☐ Подпомагане на малките и средните предприятия (МСП): Клъстерите играят важна роля в подпомагането на малките и средните предприятия, като им предоставят възможности за по-ефективно конкуриране на пазара, споделяне на ресурси и намиране на нови партньори и клиенти.

Развитието на клъстерите в България е непрекъснат процес, който продължава да привлича вниманието на предприемачите, университетите, инвеститорите и правителството, като в същото време допринася за икономическото развитие и конкурентоспособността на страната.

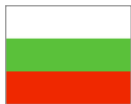
Теория на агломерациите:

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

През последните две десетилетия икономиката на агломерациите и на индустриалните клъстери предизвиква огромен интерес сред изследователите на проблеми, свързани с икономическия растеж и производителността.

Голяма е важността на концентрацията на икономически агенти на определена територия от гледна точка на производителността и икономическия растеж.

Благоприятните външни фактори за дадена територия могат да доведат до „спестяване на разходи или повишаване на производствения капацитет“, който се образува като пряк резултат от географска близост на фирмите до други предприятия. Тези външни ефекти могат да бъдат под формата на ползи, свързани с предлагането или търсенето. Предимствата от повишеното предлагане включват достъп до знания или технологии.

Урбанизационни предимства:

Те възникнат, когато ползите са външни както за отделните предприятия, така и за индустрията. Могат да се срещнат и под термина външни икономии от обхвата. Пример за тях са споделянето на инфраструктура и услуги между фирми с различна дейност, опериращи в различни сектори. Тяхната големина е функция от размера и разнообразието на фирмите, концентрирани в определен район.

Обикновено се приема, че малките и новите фирми получават най-голяма полза от урбанизационните предимства.

Икономии от сложни дейности са специфична разновидност на предимствата от урбанизацията. Фирмите, разположени в географска близост, участващи в последователността на производствената верига могат да извлекат ползи от намаляването на транспортните разходи и необходимостта от инвентар, както и от подобряването на ефективността на материалните потоци между етапите на производството.

Концепция за икономии от мащаба:

Когато производството е концентрирано в рамките на една фирма, може да се достигне до намаляване на разходите при превишаване на определено количество продукция. Икономии от мащаба са възможни, дори когато производството е разпръснато измежду тясно свързани, близко разположени фирми.

По-малките фирми, разположени в промишлените райони биха могли да получат същите предимства като големи вертикално интегрирани предприятия. Тези предимства са наличния пазар на квалифицирана работна ръка и присъствието на специализирани доставчици на суровини и услуги.

Те се изграждат и разрастват благодарение на иновационните процеси и технологичното развитие, което се стимулира от разпространението на знания между фирмите в района.

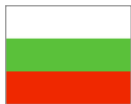
Транзакционни разходи и клъстерите:

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

Взаимодействието между отделните фирми зависи от наличната материална инфраструктура и от ефективността на съществуващите средства и методи за транспорт и системата за трансфер на знания.

За да се признае факта, че взаимодействията между фирмите в клъстера имат силен пространствен елемент, трябва да разширим концепцията за транзакционните разходи до включване на транспортни разходи и разходи за придвижване.

Различни видове дейности варират значително спрямо тяхната чувствителност към разстоянието. Разработката на продукти е пример за дейност, която често е чувствителна спрямо дистанцията.

Продукта може да е проектиран специфично за определен потребител или да е в ранна фаза на продуктовия жизнен цикъл. В този случай, взаимодействието с определени потребители е особено важно за успешната реализация.

Географските транспортни разходи за продукти с ниска чувствителност към разстоянието, могат да се увеличат значително при увеличаване на дистанцията, например когато доставката преминава през езикова, културна или политическа граница.

Въпреки това при разширяване на вътрешния пазар до тази граница продукти с ограничена или без чувствителност към дистанцията, комбинирани с вътрешни икономии от мащаба обикновено имат по-голям вътрешно пазарен дял, отколкото продукти с повишена чувствителност към разстоянията.

Групирането на фирми е следствие от разнообразни икономически, културни, исторически, политически, технологични и географски условия. Това ни дава основание да ги разглеждаме като динамични структури.

Структурната им промяна може да се представи като еволюционен процес. Основен признак на този процес е непрекъснатото приспособяване към промените в търсенето, предлагането и технологичния процес. В идеална среда пазарните сигнали съдържат информация за социалните предпочитания и производствените възможности. Степента, до която фирмите биха могли да отговорят на тези изисквания, зависи от мобилността на използваните ресурси.

Особена актуалност и интерес представляват различни форми на клъстери във време на криза, когато негативните ефекти върху предприятията са значителни и се налага да се търсят разнопосочни варианти за изход от сложната ситуация.

Фирмите все по-често обръщат поглед към бизнес сдружавания, в това число и към клъстериране с доскорошните им конкуренти.

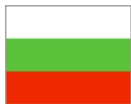
Изграждането на клъстер може да се раздели на два типа: хоризонтален - (фирми от един сектор, със сходни дейности, на едно и също ниво на производство) и вертикален – (фирми от различни сектори, различни нива на производство).

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDNP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDNP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

Клъстерите могат да са инициатори за бизнес инкубатори, където да се създават и развиват млади фирми, нови бизнес идеи, иновации и др. От една страна трябва да застанат фирмите, които разполагат с ресурси, практически знания, ноу-хау, а от друга страна трябва да застанат университетите, които разполагат с човешки ресурс, експертно мнение, млади и креативни кадри и бизнес идеи (brainstorming).

Клъстерите притежават редица особености. Част от тях са свързани с начина на проявяването и развитието им, обусловени от условията на различните географски райони, в които функционират. Това е и причината за наличието на различни видове клъстери.

2.Предимства за бизнеса от територията на МИГ-Лясковец – Стражица при клъстеризация:

- ☐ формирането на клъстери води до съществено снижаване на разходите за членовете на мрежата;
- ☐ сравнителни предимства са породени от възможността за коопериране и партньорство, стимул за развитие на активи, технологии, инфраструктура и съвместни инвестиции – ефекти, които една фирма сама не би могла да постигне.
- ☐ наличието на множество разнородни фирми води и до създаването на синергия между участниците в клъстера;
- ☐ увеличено внимание към иновациите и динамизиране на прилагането им;
- ☐ създаването на клъстерни формирания е породено от стремежа за подобряване фирмената производителност и отстояване на адекватни конкурентоспособни позиции срещу външни чуждестранни фирми и икономики;
- ☐ клъстерите спомагат за създаването на една стабилна, продуктивна и благоприятна за чуждестранни инвестиции икономическа среда.
- ☐ създава се възможност за развитие и утвърждаване на име, което да се превърне в ценен инструмент в маркетинга на продуктите и услугите на клъстера и да представя целия регион на национални и международни форуми;
- ☐ целенасоченото развитие на клъстерите прави регионите, на чиято територия функционират, с по-висок икономически растеж и социално благополучие;
- ☐ наблюдава се подобрена бизнес среда, насърчаваща конкурентната способност на предприятията, както и повишена инвестиционна привлекателност на региона;
- ☐ повишава се заетостта в района и се увеличават данъчните постъпления;

Процесът на формиране на клъстери невинаги води до иновативност. Една фирма ще е иновативна при наличието на иновативни фирми от собствената индустрия.

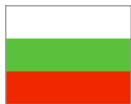
Клъстерите не подобряват конкурентоспособността и икономическата обстановка, ако те не са ефективни. От съществено значение са структурата, активността и продуктивността на клъстерите и нейните градивни елементи.

Ползата за местните общности от развитието на клъстери, се изразява в следното:

- ☐ чрез тях се внедряват нови иновативни решения на определена територия;
- ☐ местната икономика става по-устойчива и конкурентноспособна

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ППСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

- ☐ реализира се значителна добавена стойност;
- ☐ регионът се идентифицира с определена продуктова група или индустрия.

3. Видове клъстери:

Видове клъстери в зависимост от:	Под-типове:
Състава им	☐ клъстери от маршалски тип (Marshallian cluster); ☐ звездообразни клъстери (Hub and spoke); ☐ сателитни платформи (Satellite Platforms); ☐ държавно установени клъстери (State-anchored clusters).
Вида на интеграцията	☐ вертикално интегрирани клъстери; ☐ хоризонтално интегрирани клъстери
Географския обхват	☐ клъстери с регионално значение; ☐ клъстери с национално значение; ☐ клъстери с международно значение.
Произхода на индустриалната им база	Клъстери, възникнали в резултат на: ☐ развитието на регионалната икономика; ☐ влагане на външни инвестиции.
Водещата причина за възникването им	Клъстери, възникнали: ☐ поради наличието на определени природни ресурси; ☐ поради наличието на квалифицирана работна ръка; ☐ поради наличието на ключова технология и знания; ☐ в резултат от реализацията на политики за икономическо развитие; ☐ в резултат на случайни събития.
Механизмите за координация на общите усилия	☐ клъстери, на които общите усилия се координират от организация/и ☐ на съставлящите ги фирми; ☐ клъстери, на които общите усилия се координират чрез неформални ☐ отношения между съставлящите ги фирми; ☐ клъстери, на които общите усилия се координират от ☐ регионални/държавни институции;

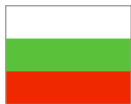
Маршалските клъстери :

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDNP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ППСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDNP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

Те включват малки и средни по размер местни организации със силно изградени взаимоотношения по между си, които са силно зависими от синергичния ефект на клъстера. Дейността им често е насочена към местния пазар.

Търгуват предимно по между си, обединени в отделна верига на доставките.

Договорите и ангажиментите помежду им често са дългосрочни.

Имат взаимоотношения с доставчиците на специализирани услуги, с пазара на труда и с изградените от тях общи институции.

Връзките и взаимоотношенията с външни за района фирми са минимални.

Индивидите се движат от фирма към фирма и собствениците, както и работниците живеят в една и съща общност, което спомага за обмяна на информация. Обвързването на работниците е с географския район, а не с конкретна фирма.

Миграцията на работниците извън района е минимална.

Звездообразни клъстери:

Обикновено звездообразните клъстери са изградени от няколко малки, гравитиращи около едно голямо предприятие, компании, които предоставят специализирани и поддържащи продукти и услуги. Условията на сътрудничество се определят от голямата компания.

Друг, доста по-различен, вид индустриална зона присъства в региони, където редица ключови компании и/или съоръжения/складове действат като притегателни центрове за регионалната икономика, с доставчици и свързаните с тях дейности, разпръснати около тях.

Звездообразните клъстери са доминирани от една или няколко големи, вертикално интегрирани компании в един или няколко сектора, заобиколени от по-малки и икономически по-слаби доставчици.

Клъстерите могат да имат силна връзка, където по-малките фирми са доста зависими от пазарите, доставчиците или от голямата фирма или институцията. Големите фирми или институции са вградени нелокално, със значителни връзки с доставчици, конкуренти и клиенти извън областта.

Ключовите инвестиционни решения се вземат на местно ниво, но последствията им се отразяват в световен мащаб.

Пазарът на труда е вътрешен, както за основните дружества, така и за района, макар че е по-малко гъвкав, отколкото при клъстерите от маршалски тип.

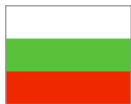
Лоялността на работниците е насочена на първо място към основните фирми, след това към района и едва на последно място към малките фирми. Звездообразните клъстери развиват уникална местна култура, свързана с дейностите на големите фирми. Те се характеризират с относително добро разпределение на доходите.

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDNP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDNP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

Характеристики			
Маршалските индустриални райони	Звездообразни клъстери	Сателитни платформи	Държавно установени клъстери
Бизнес структури, в които преобладават предимно малки, местни компании.	Бизнес структури, в които доминират една или няколко големи, вертикално интегрирани компании, заобиколени от доставчици.	Бизнес структура, доминирана от големи фирми, с външна собственост и седалище.	Бизнес структура, в която преобладават една или няколко големи, държавни институции, като например военни бази, регионални/областни центрове или столици, големи държавни университети, заобиколени от доставчици и клиенти.
Икономите от мащаба са сравнително малки.	Относително висока степен на икономии от мащаба.	Икономите от мащаба са от умерено до високо ниво.	Икономите от мащаба са относително големи в дейности от публичния сектор.
Съществената част от търговските сделки се извършва в рамките на областта между купувачи и доставчици.	Съществена търговия извън областта сред доминиращите фирми и доставчици.	Ограничена търговска активност в рамките на област между купувачи и доставчици.	Съществени търговски взаимоотношения в рамките на района между доминиращите институции и доставчици, но не и между останалите участници в икономиката.
Ключови инвестиционни решения се взети на местно/локално ниво.	Ключови инвестиционни решения, взети на местно ниво, но разпръснати в световен мащаб.	Ключовите инвестиционни решения се взимат извън района.	Основни инвестиционни решения се вземат на различните нива на управление.
Дългосрочни договорни взаимоотношения и ангажименти между местните купувачи и доставчиците.	Дългосрочните договори и ангажименти между доминиращите фирми и доставчиците.	Липса на дългосрочни ангажименти към доставчици на местно ниво.	Краткосрочни договорни взаимоотношения и ангажименти между доминиращите институции от една страна и доставчици и клиенти от друга.

Ниските степени на сътрудничество или връзка с фирмите, които са външни за района.	Висока степен на сътрудничество, връзки с външни фирми, както на местно ниво, така и извън региона; Ниска степен на сътрудничество между големи конкурентни фирми, относно споделяне на риска, стабилизиране на пазара и споделяне на иновации.	Високите степени на сътрудничество, връзки с външни фирми, особено с компанията-майка; Ниска степен на сътрудничество между конкурентни фирми за споделяне на риска, стабилизиране на пазара и споделяне на иновации.	Високите степени на сътрудничество и връзки с външни фирми за седалище на външни доставчици; Ниска степен на сътрудничество между местните фирми от частния сектор, за да споделят риска, стабилизиране на пазара и споделяне на иновации.
Високи нива на привличане и ниски нива на напускане на работна сила в района.	Умерена честота на обмяна на персонал между клиенти и доставчици.	Висока честота на циркулацията на персонал между клиенти и доставчици външно, но не на местно ниво.	Умерена честота на обмяна на персонал между клиенти и доставчици.
Съществува много гъвкав, вътрешен за района пазар на труда.	Ниско ниво на гъвкавост на пазара на труда в района.	Пазарът на труда е външен за района, и вътрешен за вертикално интегрираните фирми.	Пазарът на труда е вътрешен за столици и областни центрове и национален при университети, военни обекти и други служби за професионални/технически и управленски кадри.
Работниците са ангажирани с област, а не с конкретни фирми.	Работниците са ангажирани на първо място към големите фирми, а след това към област и на последно място към малките фирми.	Работниците са ангажирани с фирмите, а не с областта.	Работниците на първо място са ангажирани с големите институции, след това с областта и накрая с малки фирми.
Високи темпове на имиграция на труда, по-ниски нива на емиграция.	Високите нива на имиграция на труда в района и по-малки извън него.	Високи нива на емиграция и имиграция в областта на работна сила в района на управленски, професионални, технически кадри и ниски за работещите в областта на услугите и физическия труд.	Високи нива на трудова имиграция в района, и по-ниски извън него, освен ако правителството подаде оставка или да се разпадне.
Наблюдава се развитие на уникална местна културна идентичност.	Наблюдава се развитие на уникална местна културна идентичност.	Слаба еволюция на уникална местна културна идентичност и обвързаност.	Наблюдава се развитие на уникална местна културна идентичност.

4. Формиране на клъстери.

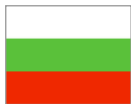
Клъстерите се образуват в резултат на преки взаимодействия и продължаващото сътрудничество между различни бизнеси. Тези взаимодействия създават взаимоотношения на

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

релационна и транзакционна основа, които от своя страна увеличават възможността за стабилно, продължително сътрудничество.

Сътрудничеството генерира икономии от обхвата, които се простират отвъд вътрешните нива на възвръщаемост и които са на разположение на бизнеса в рамките на възникващия или формиращия клъстер. Образуването на клъстери обхваща преход от липса или отказ за съвместна работа между фирмите към сътрудничество и преформулирането на конкурентните дейности около по-големите икономии от мащаба, които стават достъпни за фирмите в рамките на нововъзникващите клъстери.

Създаването на клъстера се осъществява тогава, когато група от фирми изоставят индивидуалистичните си опити за решаване на бизнес проблеми и започнат да използват възможностите на пазара, ангажирайки се с други фирми, за да получат достъп до техните ресурси и възможности.

Следователно клъстерите се формират когато благодарение на сътрудничеството се постигат по-големи икономии от обхвата, които водят до създаването на конкурентна дейност и предимство, характерно за всички участващи фирми.

Образуването на клъстерите е свързан с развитието на по-високи нива на сътрудничество между фирмите, което осигурява по-големи икономии от обхвата и създава по-високи нива на междуфирмена зависимост и взаимозависимост, възникваща от засилените търговски взаимоотношения между отделните участници в рамките на клъстера.

Формирането на клъстер води до компромис между агломерационните предимства, които могат да подобрят състоянието на отделните фирми, както и колективната конкурентоспособност, от една страна и загуба на самостоятелност в резултат на по-голямата взаимна зависимост, от друга.

Етап	Фаза	
1. Идентифициране на общ проблем	Откриване на потенциал	
2. Признаване или разпознаване на нуждата за сътрудничество		
3. Разработване на първоначален проект за сътрудничество		Бързо развитие
4. Възникване на група за продължаващото сътрудничество чрез множество проекти	Създаден	
5. Сформиране на групата и нейните съвместни дейности		

Етап 1: Идентифициране на общ проблем:

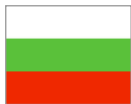
В този етап се появява група от сътрудничащи си фирми, които приемат или признават, че действащи самостоятелно са изправени пред проблеми и ограничения в развитието си, с които не могат да се справят сами.

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

Когато един проблем е споделен от фирмите, съществува потенциал от групиране.

Това важи с пълна сила, когато се комбинират ресурсите и възможностите на група от предприятия. Така се предоставят възможности и средства за преодоляване на общите ограничения или съществуващите бариери.

В този етап предприятията не са се съгласили да работят заедно и в повечето случаи не признават или не оценят потенциала на сътрудничеството и груповите дейности за справяне с общите проблеми.

Етап 2: Признаване или разпознаване на нуждата за сътрудничество:

Повечето фирми изпитват сходни затруднения, които пречат на развитието им, но това не води до взаимно сътрудничество.

Клъстерите започват да се формират, когато потенциала да работят заедно се превръща в активно взаимодействие и сътрудничество, с цел преодоляване на общите проблеми.

Вторият етап настъпва, когато фирмите са стимулирани или принудени да си сътрудничат с единомислещи предприятия.

Клъстери започват да се образуват, когато натиска или нуждата за решаване на общи проблеми стане достатъчно значима, за да принуди отделните фирми да търсят сътрудничество.

Вторият етап на образуване на клъстерите обхваща процеса на признаване на възможностите, произтичащи от сътрудничеството и необходимостта да се даде възможност за развитие на бизнеса и намаляване на заплахи или ограничения за фирмите.

Признаването на нуждата или възможността за сътрудничество приближава фирмите все по-близо до обвързване и взаимното признаване, че сътрудничеството може да бъде от полза за всички участващи.

Етап 3: Разработване на първоначален проект за сътрудничество.

След като група от фирми с общ проблем е приела и се е съгласила да си сътрудничи, следващата стъпка е да се определи формата, размерът и естеството на сътрудничеството.

Този етап води до промяна от проучване на възможностите за сътрудничество с реалното сътрудничество чрез групова ангажираност, изразена в общи дейности.

Първоначалната форма на групово сътрудничество трябва да бъде съвместен проект с общоприета и споделена цел.

Първоначалният проект е предпочитан от фирмите, тъй като по този начин се намалява риска, свързан с липсата на доверие между партниращите си организации.

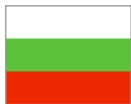
Проектите обикновено са базирани на договорени параметри и начини за съвместна работа, които предвиждат изрични ограничения за сътрудничество на отделните фирми. Тези ограничения позволяват на участващите фирми да преценят риска, произтичащ от сътрудничеството. Първоначалният проект помага на фирмите да развият споделени правила,

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ИПСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

отнасящи се до начина на обвързване и сътрудничество. Пилотният проект изготвя механизмите на сътрудничество и доверието, като по този начин изгражда основите на бъдещо сътрудничество.

Етап 4: Възникване на група за продължаващото сътрудничество чрез множество проекти.

В случай, че първоначалният проект е успешен или предоставя достатъчно възможности за стимулиране на бъдещо сътрудничество, следващата стъпка във формирането на клъстерите е започването на множество проекти.

След тяхното договаряне, участващите фирми се познават взаимно и са наясно с индивидуалните и организационните си способности.

Продължаващото сътрудничество чрез проекти, позволява на фирмите да изградят по-високи нива на доверие по между си, което води до засилване на тяхната взаимозависимост. Увеличената взаимна информираност и доверие създава допълнителна възможност за сътрудничество. "Правилата", които се появяват в първите проекти, както официалните, така и мълчаливите, информират и оформят средствата и характера на продължаващото сътрудничество, като по този начин се разширява броя на проектите, в които фирмите се ангажират.

Етап 5: Сформиране на групата и нейните съвместни дейности.

Ангажирането в множество проекти, може да доведе до по-ясни и формализирани форми и подходи за сътрудничество. Формализирането на сътрудничеството в групата представлява

крайния етап в процеса на формиране на клъстери, в който значението на сътрудничеството и развитието на взаимозависимост са изрично признати от участващите фирми като основа за техните собствени дейности и отговори към външни дразнители.

Чрез обмен на споразумения и договори за сътрудничество, фирмите правят по-ясен обхвата на своите дейности и осъзнават бъдещия потенциал за оцеляване и растеж. С течение на времето, тези споразумения се развиват във форма, при която се заявява публично степента, в която фирмите си сътрудничат. Преминаването към формализиране на предварително неформалните взаимоотношения представлява, преход към по-сигурни инвестиции и ангажимент в групата, като основа за търсенето на конкурентно предимство срещу други фирми.

5. Примери за организации и групи производители, кооперации, клъстери и други форми на обединение в сферата на земеделието и селското стопанство.

Обединения/клъстери в селското стопанство:

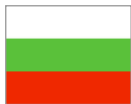
Обединяването на земеделските стопани в организации и групи на производители е механизъм посредством, които се цели концентрирането на произведената земеделска продукция, планиране и адаптиране на производството в съответствие с търсенето на пазара по отношение на качество и количество, намаляване на производствените разходи, увеличаване на

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

договорната сила на производителите на селскостопанска продукция във взаимоотношенията им с търговци на едро и дребно и постигане на по-добра пазарна реализация.

☐ Клъстър „Регионално фермерско сдружение – Стражица“

Обединението се създава през 2023 година и е по инициатива на собствениците на две от най-мощните фирми в община Стражица-Елка Тодорова с фирма "Тива" ООД и Нотю Добрев с фирма "Картел".

На учредяването присъстват около 30 стопани от района.

Тенденцията е към организацията да се присъединят още зърнопроизводители и животновъди, които на територията на общината са над 100.

☐ Клъстър „Обединени земеделски производители“

Сдружението е самостоятелно обединение на фермери от всички сектори на селското стопанство в България. Сдружението отстоява интересите на над 1 000 земеделски производители в областите Перник, Кюстендил, Пловдив, Благоевград, Разград, София област и още много други.

☐ Асоциация на земеделските производители в България:

Клъстърта работи вече 20 години усърдно за развитието и напредъка на агросектора в страната ни, успешно се справят с трудностите, преодоляват препятствията и постигат видими резултати. Организацията отстояваща позициите си и защитаваща интересите на своите членове, подпомагайки дейността им и съдействайки за решаване на проблемите в сферата на земеделието в България, подобряване на възможностите на земеделските стопани за водене на преговори.

По данни на МЗХ, в България са регистрирани и работят следните признати от Министъра на земеделието и храните групи и организации на производители от клъстър тип:

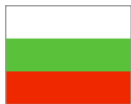
№	Име на ОП/ГП	Заповед за признаване №	Сектор
1	„Фрукталиня“ ООД	РД 09-772/30.10.2015 г.	Плодове
2	„Яблена Натура и Партньорс“ ООД	РД 09-599/18.08.2016 г.	Плодове
3	„Росна китка“ ООД	РД 09-681/14.09.2016 г.	Мляко
4	„Карнобатско мляко“ ООД	РД 09-729/27.09.2016 г.	Мляко
5	„Обединени земеделци Димово“ ООД	РД 09-746/30.09.2016 г.	Зърнено – житни и маслодайни култури
6	„Шийп груп – 2016“ ООД	РД 09-990/15.12.2016 г.	Мляко
7	„Китка – 2016“ ООД	РД 09-91/10.02.2017 г.	Мляко
8	„Веджи Фрост“ ООД	РД 09-84/10.02.2017 г.	Зеленчуци
9	„Сакар Мелон Фарм“ ООД	РД 09-86/10.02.2017 г.	Плодове и зеленчуци
10	„Хари Агрогруп“ ООД	РД 09-85/10.02.2017 г.	Мляко

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

11	„Делиорман Груп“ ООД	РД 09-77/10.02.2017 г.	Мляко
12	„Северозапад 2016“ ООД	РД 09-83/10.02.2017 г.	Мляко
13	„Блек Даймъндс Хербал Плант“ ООД	РД 09-89/10.02.2017 г.	Медицин. и етеричномасл. култури
14	„Бългериан Органик Фуудс“ ООД	РД 09-406/22.05.2017 г.	Мед и пчелни продукти
15	„Бански картоф“ ООД	РД 09-594/02.08.2017 г.	Картофи
16	„Фрут логистик“ ООД	РД 09-700/08.09.2017 г.	Плодове и зеленчуци
17	„Дунав плод“ ООД	РД 09-816/19.10.2017 г.	Плодове
18	„Семеле“ ООД	РД 09-50/22.01.2018 г.	Плодове и зеленчуци
19	„Апис Мелифера България“ ООД	РД 09-278/28.03.2018 г.	Мед и пчелни продукти
20	„Група овощари Карнобат“ ООД	РД 09-314/04.04.2018 г.	Плодове
21	„Хепи Фруте“ ООД	РД 09-406/26.04.2018 г.	Плодове и зеленчуци
22	„Органик бий продуктс“	РД 09-456 /16.05.2018 г.	Мед и пчелни продукти
23	„Зар Груп“ ООД	РД 09-534/ 07.06.2018 г.	Зеленчуци
24	„Българска пшеница“ ООД	РД 09-765/14.08.2018 г.	Зърнено-житни култури
25	„Добруджа 7“ ООД	РД 09-767/14.08.2018 г.	Месо и вълна
26	„Ривър Милк“ ООД	РД 09-772/16.08.2018 г.	Мляко и млечни продукти
27	„Ники 2017“ ООД	РД 09-774/17.08.2018 г.	Месо и вълна
28	„Хайдушко мляко“ ООД	РД 09-809/31.08.2018 г.	Мляко
29	„Дружина млечна“ ООД	РД 09-810/31.08.2018 г.	Мляко
30	„Тракийско сдружение-мека пшеница“ ООД	РД 09-823/04.09.2018 г.	Зърнено-житни култури
31	„Грийнфрут БГ“ ООД	РД 09-401/22.04.2019 г.	Плодове
32	„Бул Ейпъл“ ООД	РД 09-424/25.04.2019 г.	Плодове
33	„Агрекоселект“ ООД	РД 09-426/30.04.2019 г.	Плодове и зеленчуци
34	„Алл Брандс“ ООД	РД 09-427/30.04.2019 г.	Зеленчуци
35	„Отбрани“ 2024“ ООД	РД 21-1/16.08.2024 г.	Плодове
36	„Органик 24“ ООД	РД 21-2/16.08.2024 г.	Плодове
37	„Зеленчуците на Тракия“ ООД	РД 21-3/27.08.2024 г.	Зеленчуци
38	„Био пчелини Странджа“ ООД	РД21-1/03.02.2025 г.	Пчелни продукти
39	„ФруГро“ ООД	РД21-2/10.02.2025 г.	Плодове
40	„Деметра-Хекса“ ООД	РД21-3/10.02,2025 г.	Плодове

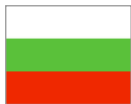
Най-много са клъстерните сдружения / обединения в сектора на плодовете, мляко и зърнено – житни и маслодайни култури.

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDNP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ППСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDNP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

За да съществуват като форма на обединение, цитираните организации са задължени да извършват една или повече дейности от следните:

- ☐ съвместна преработка;
- ☐ съвместно разпространение, включително чрез съвместни платформи за продажба или съвместно транспортиране;
- ☐ съвместно пакетиране, етикетирание или реклама;
- ☐ съвместна организация на контрола на качеството;
- ☐ съвместно използване на оборудване или съоръжения за съхранение;
- ☐ съвместно управление на отпадъците, пряко произтичащи от производството;
- ☐ съвместно снабдяване със суровини

Организациите на производители (ОП) или асоциациите на организации на производители (АОП) помагат на земеделските стопани да намалят разходите по сделките и да си сътрудничат при преработването на своите продукти и търговията с тях. Организациите на производители повишават колективните възможности за водене на преговори чрез:

- ☐ концентриране на предлагането,
- ☐ подобряване на предлагането на пазара,
- ☐ предоставяне на техническа и логистична помощ на членовете,
- ☐ подпомагане при управлението на качеството,
- ☐ трансфер на знания.

ЕС отчита специалната роля на организациите на производители (ОП), поради което те могат да искат признаване в държавата от ЕС, в която се намират. Организациите могат да приемат различни правни форми, включително земеделски кооперативи.

Признатите организации на производителите могат да се възползват от изключване от правилата за конкуренция на ЕС за определени дейности, като например колективни:

- ☐ преговори от името на техните членове;
- ☐ планиране на производството ;
- ☐ определени мерки за управление на доставките;
- ☐ достъп до финансиране от ЕС в рамките на „оперативни програми“ в сектора на плодовете и зеленчуците;
- ☐ подпомагане на колективни инвестиции в логистика в полза на членовете.

За да бъде призната, даден клъстер/обединение във всеки един селскостопански сектор трябва:

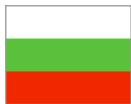
- ☐ да бъде създадена по инициатива на производителите,
- ☐ да бъде съставена и контролирана от производители от конкретен селскостопански сектор,
- ☐ да подаде искане в страната от ЕС, в която се намира,
- ☐ да извършва поне една от дейностите, описани в законодателството на ЕС, като например съвместна преработка, дистрибуция, транспортиране или опаковане,

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

- ☐ да следва поне една от специфичните цели, посочени в законодателството в областта на селското стопанство, като оптимизиране на производствените разходи или разработване на инициативи в областта на рекламата и маркетинга.

Правни възможности за създаване на клъстери и сдружаване в България, в земеделския Сектор и селското стопанство.

Правната рамка в България за регистрация на обединения и сдружаване на бизнеса дава следните възможности:

За обединения в земеделски сектори:

- ☐ Закона за кооперациите;
- ☐ Юридически лица, регистрирани по Търговския закон.

Сдружаването в земеделските сектори, в съответствие с Общата селскостопанска политика (ОСП) е под формата на групи или организации на земеделски производители.

6. Правни възможности и примери за създаване на клъстер и сдружаване на бизнеса извън земеделския сектор.

Правната рамка в България за регистрация на обединения и сдружаване на бизнеса дава следните възможности за обединения в неземеделски сектори/ клъстери:

- ☐ Регистрирани като обединения по смисъла на Закона за юридическите лица с нестопанска цел;
- ☐ Обединения - дружества по смисъла на Глава XV от Закона за задълженията и договорите;
- ☐ Юридически лица, регистрирани по Търговския закон.

Процесът на клъстеризация в България се регулира и подпомага от множество нормативни, стратегически и програмни документи.

Нормативните, стратегическите и програмните документи в областта на клъстеризацията в България създават рамка, която цели да насърчи икономическото развитие, иновациите и сътрудничеството между различните участници в икономиката.

Чрез тези документи се предоставят възможности за финансиране, данъчни облекчения и административна подкрепа, които да подпомогнат развитието на клъстерни организации и инициативи.

Нормативна рамка:

- ☐ Закон за насърчаване на инвестициите.

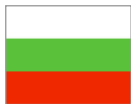
Предоставя правната рамка за стимулиране на инвестициите в различни сектори, включително и тези свързани с клъстерите. Насърчава се привличането на стратегически инвеститори, които могат да се възползват от различни данъчни и административни облекчения.

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

☐ Закон за малките и средните предприятия (МСП).

Целта на закона е да подкрепя развитието на МСП, които са ключови участници в клъстерните структури. Законът предвижда мерки за подобряване на достъпа до финансиране, подкрепя за иновации и технологичен трансфер.

☐ Наредби и регулации на Министерството на иновациите и растежа - разработва наредби, които уреждат условията и процедурите за подкрепа на клъстерни организации и техните проекти.

Наредбите включват и специфични изисквания за участието в програми за финансиране.

☐ Закон за кооперациите:

Регулира правния статут, учредяването, дейността, управлението и прекратяването на кооперациите в България. В закона са заложили принципите на кооперативната дейност, правата и задълженията на членовете, и финансовата организация на кооперациите.

☐ Закон за подпомагане на земеделските производители:

Определя условията и реда за предоставяне на държавна помощ и субсидии на земеделските производители, включително на кооперациите. Законът предоставя рамка за финансово подпомагане чрез различни схеми и програми.

☐ Закон за собствеността и ползването на земеделските земи:

Регулира отношенията, свързани със собствеността, ползването и защитата на земеделските земи. Законът урежда условията за отдаване под наем, аренда и кооперативно използване на земеделски земи.

☐ Наредби на Министерството на земеделието и храните:

Министерството издава различни наредби, които конкретизират условията и реда за регистрацията и признаването на групи и организации на производители, изпълнение на национални и европейски програми за подпомагане на кооперациите в земеделието.

Стратегически и програмни документи:

☐ Национална стратегия за развитие на малките и средните предприятия 2021-2027 г.

Стратегията поставя фокус върху стимулиране на клъстеризацията като инструмент за увеличаване на конкурентоспособността на МСП. В нея са описани мерки за подобряване на достъпа до пазари и иновации чрез сътрудничество в рамките на клъстери.

☐ Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони 2023-2027 г.:

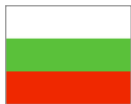
Планът определя конкретни действия и мерки за постигане на целите, заложили в Стратегията за развитие на земеделието. Включва подкрепа за кооперативната дейност, инвестиции в модернизация на стопанствата и укрепване на връзките между земеделските производители. В Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023-2027 г. са предвидени интервенции чрез оперативни програми от признати организации на производители и асоциации на организации на производители както в сектор „Плодове и зеленчуци“, така и в сектор „Мляко и млечни продукти“.

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDNP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDNP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

- ☐ Иновационна стратегия за интелигентна специализация на Република България 2021-2027 г. (ИСИС).

Стратегията идентифицира приоритетни области за развитие на иновациите, включително чрез клъстеризация. Тя предоставя насоки за създаването на иновативни клъстери в стратегически сектори като информационните и комуникационните технологии, биотехнологиите и екологичните технологии.

- ☐ Национална стратегия за насърчаване на предприемачеството 2021-2027 г. :

Фокусира се върху насърчаване на предприемачеството и иновациите, като клъстеризацията е посочена като ключов инструмент за постигане на тези цели. Подчертава се важността на сътрудничеството между фирмите, университетите и изследователските организации.

- ☐ Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ (ПКИП) 2021-2027:

Основните приоритети на Програмата са два – „Иновации и растеж“ и „Кръгова икономика“. Предвидени са средства за научни изследвания и развойна дейност във фирмите, увеличаване на експортния потенциал, създаване на нови или развитие на компании от високотехнологичните сектори на промишлеността, защита на патенти, индустриална собственост и др. Ще се стимулира дигитализацията, повишаването на киберсигурността, поверителността на данните в МСП и на уменията на персонала за работа с технологиите от Индустрия 4.0.

- ☐ Програма "Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация" 2021-2027.:

По програмата ще се финансират съвместни проекти на научната общност и бизнеса за създаване и внедряване на иновации. По програмата ще се финансират проекти, получили знака за качество „Печат за високи постижения“ по програма „Хоризонт Европа“ на ЕК.

- ☐ **План за възстановяване и устойчивост на Република България:**

Включва компоненти, насочени към дигитализацията и зеления преход, където клъстеризацията играе важна роля. Подпомагат се инвестиции в технологични клъстери и екосистеми, които да подпомогнат устойчивото развитие и иновациите.

Включва компоненти за подкрепа на земеделските производители и кооперации в контекста на зелената и дигиталната трансформация на икономиката. Предоставя възможности за финансиране на проекти, свързани с устойчиво земеделие и модернизация на стопанствата.

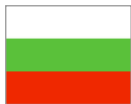
7. Икономически сектори на територията на МИГ с потенциал за създаване на обединения/клъстери.

Микропредприятията, малките и средните предприятия (МСП) съставляват 99 % от дружествата в ЕС. Те осигуряват две трети от работните места в частния сектор и допринасят за повече от половината от общата добавена стойност, създавана от предприятията в ЕС. Приети са различни програми, за да се повиши конкурентоспособността на МСП чрез научни изследвания и иновации и да се осигури по-добър достъп до финансиране. Постигането на въглеродна неутралност и цифровият преход също бяха взети предвид в стратегиите, приети за осигуряване на по-добри рамкови условия за МСП. Освен това въздействието на пандемията от COVID-19 и на войната в Украйна стимулира ново мислене за икономическото възстановяване, реконструкцията и изграждането на устойчивост на МСП.

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

Микропредприятията, малките и средните предприятия съставляват 99 % от всички предприятия в ЕС. В тях са заети приблизително 100 милиона души, като те са основен източник на предприемачески дух и иновации, които са от решаващо значение за конкурентоспособността на предприятията в ЕС. Политиката на ЕС за МСП има за цел да гарантира, че политиките и дейностите на Съюза са в подкрепа на малкия бизнес и допринасят за превръщането на Европа в по-привлекателно място за учредяване на дружество и за развиване на бизнес.

Структуроопределящи икономически отрасли на МИГ-територията са машиностроене, хранително-вкусова, текстилна промишленост, производство на хартия и картон и изделия за дома – радиатори, камини, отоплителни инсталации. Важно значение за развитието на територията играе и земеделието и отраслите, свързани с преработка на продукти от селското стопанство – млекопреработваща промишленост, винопроизводство, хлебопроизводство и месопреработка.

Разпределението на промишленото производство по населени места е крайно неравномерно. Фирмите са съсредоточени предимно в градовете. Има няколко малки предприятия и преработвателни предприятия от хранително – вкусовия сектор, които функционират по селата. В останалите населени места индустриалния бизнес има символично значение и почти навсякъде регистрира спад в относителния си дял.

Природните условия и почвените ресурси са предпоставка за отглеждането на пшеница, ечемик, царевица и слънчоглед, като добивите от декар обикновено са над средните за страната.

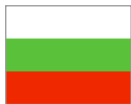
Традиционен отрасъл за района е зеленчукопроизводството.

Разположение на населените места на територията на МИГ:

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDNP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDNP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

A map of the Republic of Serbia, divided into administrative regions. The map is color-coded to distinguish between different regions. Major cities and towns are labeled in Cyrillic script. The regions shown include:

- Виноград (Vinoград)
- Лозен (Лозен)
- Нова Врбовка (Нова Врбовка)
- Камин (Камин)
- Николаево (Николаево)
- Горски Саводец (Горски Саводец)
- Сучава (Сучава)
- Широки извор (Широки извор)
- Асинаво (Асинаво)
- Мирого (Мирого)
- Бригоница (Бригоница)
- Благово (Благово)
- Ново Градиш (Ново Градиш)
- Либеница (Либеница)
- Баланци (Баланци)
- Кисарево (Кисарево)
- Кисава (Кисава)
- Железарица (Железарица)
- Томинуга (Томинуга)
- Водно (Водно)
- Козарево (Козарево)
- Добри дан (Добри дан)
- Дукляница (Дукляница)
- Лисковец (Лисковец)
- Драгичевец (Драгичевец)
- Мердане (Мердане)

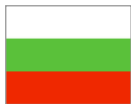
Групи предприятия според заетите в тях лица	Предприятия	Произведена продукция ¹	Приходи от дейността	Разходи за дейността	Заети лица ²
	Брой	Х и л я д и л е в о в е			Б р о й
2021 г.	417	399 541	624 751	585 762	4 450
Малки от 10 до 49	376	..	..	..	718
Средни от 50 до 249	28	44 760	83 713	76 795	..
Големи над 250	..	..	..	..	..

Групи предприятия според заетите в тях лица	Предприятия	Произведена продукция ¹	Приходи от дейността	Разходи за дейността	Заети лица ²
	Брой	Х и л я д и л е в о в е			Брой

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDPN001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDPN001-19.607 с Бенефициер МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

2021 г.

Малки от 10 до 49	28	62 706	90 778	79 163	..
Средни от 50 до 249	..	54 920	66 167	62 506	693
Големи над 250	..	..	..	..	..

Основни фирми в община Лясковец, община Стражица и селата:

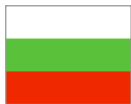
- ☐ Фирма „Прити – 95“ ЕООД. Фирмата се занимава с производство на камини и печки на твърдо гориво;
- ☐ Фирма „ГО ГРИЛ“ ООД. Производство и търговия на местни продукти;
- ☐ Фирма „Ива Агро Комплекс“ ООД. Производство и продажба на селскостопански стоки, собствено производство; производство и продажба на мляко и млечни продукти;
- ☐ Фирма „Букет“ ЕООД. Производство на сладкарски изделия;
- ☐ Фирма „Астрей 91“ ООД. Производство на сладкарски изделия;
- ☐ Фирма „Тотал Вини“ ООД. Производство на сладкарски изделия;
- ☐ Фирма „Кръстеви Н“ ООД. Производство на сладкарски изделия;
- ☐ Фирма „Стил 49“ ЕТ. Производство на сладкарски изделия;
- ☐ Фирма „Ренглор“ ЕООД. Производство на сладкарски изделия;
- ☐ Фирма „Аниел – 86“ ЕООД. Производство на сладкарски изделия;
- ☐ Фирма „Калина 2020 ЕООД: Производство на сладкарски изделия;
- ☐ Фирма „Викторио 2015“ ЕООД: Производство на хранителни и сладкарски изделия;
- ☐ Фирма „Възход – 2013“ ЕООД: Производство на хляб, тестени изделия и сладкарски изделия;
- ☐ Фирма „Геомар – Агротех“ ЕООД. Продажба на употребявана селскостопанска, горска и строителна техника;
- ☐ Фирма „Аркус“ АД, „Аркус“ АД. Производството на изделия с военно предназначение, машини и оборудване за машиностроенето, инструментална екипировка, нестандартно оборудване и ремонт, резервни части за автомобили, разработка на нови изделия и проекти за трансфер на технологии, транспорт, стоки и услуги за гражданския пазар;
- ☐ Фирма „Алпен и синове“ ООД- Предметът на дейност на фирмата включва конструиране и изработка на инструментална екипировка и нестандартно оборудване.
- ☐ Фирма „Мултимес груп“ ЕООД: Месопреработвателно предприятие за преработка на меса от домашни копитни животни;
- ☐ Фирма „Брот Мел“ ЕООД, „Брот Мел“ ЕООД. Централно място сред дейностите на дружеството заема търговията със зърно, семена, препарати за растителна защита, минерални торове и петролни продукти за нуждите на селскостопанските машини.;
- ☐ Фирма „ФМА“ АД „ФМА“ АД. Основното производство включва: лакиране и литографиране на метални листове и производство на метални кутии, канти, баки и капачки тип „Омния“, „Туйст Оф“ и „Кронекорк“;
- ☐ Фирма „БМД – Инженеринг“ ЕТ Фирма „БМД“. Проектиране, монтаж, поддръжка, ремонт и модернизация на всички видове електронни и механични автомобилни везни, промишлени везни и дозатори;

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ППСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

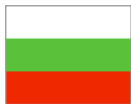
- ☐ Фирма „Стил-90” ООД. Фирмата произвежда плодови и зеленчукови консерви от екологично чисти плодове и зеленчуци, произведени при внимателен подбор и контрол на качеството от екологично чисти райони;
- ☐ Фирма „Димаго 1” ООД. Транспортни услуги;
- ☐ Фирма „С И Д“ АД: Транспортни услуги;
- ☐ Фирма „Златеви Трейд“ ЕООД: Внос, износ, покупка и продажба на нови и употребявани автомобили, както и на всякакъв вид други МПС, ремонт и поддръжка;
- ☐ Фирма „Тони Ауто 2“ ЕООД: Внос и продажба на автомобили, авточасти, автомивка, транспортни услуги;
- ☐ Фирма „Го Бейкър“ ООД: Производство на хляб и хлебни изделия;
- ☐ Фирма „Алпен и Синове“ ООД: Конструирание и изработка на инструментална екипировка и нестандартно оборудване; производство и пласмент на шприцови, щанцови и автоматични детайли и изделия;
- ☐ Фирма „Торент Спедишън“ ООД: Спедияция и транспортна дейност на товари и пътници на територията на страната и в чужбина;
- ☐ Фирма „Сталеф“ ЕООД: Производство на метални изделия;
- ☐ Фирма „Амиго- Велко Вълчев-2012“ ЕООД: Производство, търговия и преработка на растителна и животинска продукция;
- ☐ Фирма „Ния-Ауто“ ЕООД: Внос, износ на нови и употребявани леки и тежкотоварни автомобили;
- ☐ Фирма „Ултра Партс“ ООД: Внос, износ и търговия на едро и дребно с авточасти – нови и втора употреба;
- ☐ Фирма „Василеви Груп 20“ ЕООД: Автосервизни и авторемонтни дейности, търговия с резервни части на автомобили /нови и втора употреба;
- ☐ Фирма „Тончев – 66“ ООД: Автомобилни електронни везни и платформи електронни везни – складови;
- ☐ Фирма "ПИЕНО" ООД е специализирана в проектиране и производство на инструментална екипировка, нестандартно оборудване и металообработване;
- ☐ Фирма „Аркус Агро“ ООД: Отглеждане на зърнени (без ориз) и бобови растения и маслодайни семена;
- ☐ ПК „Доверие-Козаревец“: Производство, изкупуване, съхранение, преработка и реализация на селскостопанска и промишлена продукция;
- ☐ Фирма „Ланд и Сайд инвест“ ЕООД: Производство, изкупуване, съхранение, преработка и реализация на селскостопанска и промишлена продукция;
- ☐ Фирма „Топ карс“ ООД: Внос, износ на нови и употребявани леки и тежкотоварни автомобили, автосервизни и авторемонтни дейности;
- ☐ Фирма „Геомар транс“ ЕООД: Автомобилен транспорт-вътрешен и международен/след получаване на лиценз//спедиторска дейност; логистика; автосервизна дейност;
- ☐ Фирма „Фрона Таскова“ ЕТ: Бръснарски услуги, фризьорски услуги и др.;
- ☐ Фирма „Био Фрукто“ ООД: Производство и търговия със селскостопански стоки и продукция; Производство на сушени плодове и зеленчуци;
- ☐ Фирма „Евро Нике-Строй“ ЕООД: Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради;

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

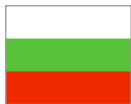
- ☐ Фирма „Ния-Ауто“ ЕООД: Внос, износ на нови и употребявани леки и тежкотоварни автомобили;
- ☐ Фирма „Епъл-Кирил Киров“ ЕТ: Производство, изкупуване, съхранение, преработка и реализация на селскостопанска и промишлена продукция;
- ☐ Фирма „Ива Агро Комерс“ ООД: Внос, износ на нови и употребявани леки и тежкотоварни автомобили;
- ☐ Фирма „Гамана Транспорт“ ЕООД: Транспортна дейност; вътрешен и международен транспорт; покупко-продажба, внос, износ на тежкотоварни, лекотоварни МПС;
- ☐ Фирма „Неро-Ауто“ ЕООД: Търговия на едро и дребно с авточасти и автоаксесоари, търговия с МПС;
- ☐ Фирма „Джулунска пекарна“ ЕООД: Производство на хляб и тестени изделия;
- ☐ Фирма „Интернационал“ ЕООД: Транспортна, логистична и превозна дейност в страната и чужбина;
- ☐ Фирма „ВББ-Транспорт“ ЕООД: Транспортна, логистична и превозна дейност в страната и чужбина;
- ☐ Фирма „Дияна 2019“ ЕООД: Авторемонтни услуги и дейности; Сервизно обслужване на леки и товарни автомобили; Извършване на технически прегледи; Осигуряване и осъществяване на пътна помощ на МПС;
- ☐ Фирма „Дестория“ ЕООД: Внос и продажба на автомобили и авточасти - нови и употребявани;
- ☐ Фирма „Оранжерии Джулунница“ АД: Производство, изкупуване, съхранение, преработка и реализация на селскостопанска и промишлена продукция;
- ☐ Фирма „ЕТ Иван Иванов-Титан 18“: Производство и реализация на животинска продукция;
- ☐ Фирма „Агрик“ ЕООД: Отглеждане, обработка и търговия с билки, подправки, етерични масла;
- ☐ Фирма „Сим Груп 23“ ЕООД: Товаро - разтоварна дейност, транспорт и пренос на строителни материали и битова техника, хамалски услуги. Транспорт и репатриране на леки автомобили, джипове, микробуси;
- ☐ Фирма „Глориан“ ЕООД: Персонални услуги на населението - фризьорски, бръснарски и козметични услуги;
- ☐ Фирма „ММ Трейдърс“ ООД: Внос, износ и търговия с моторни превозни средства, резервни части, аксесоари и консумативи за автомобили, транспортна дейност, отдаване под наем на автомобили;
- ☐ Фирма „Билд Кънстръкшън БГ“ ЕООД: Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради;
- ☐ Фирма „Павлов Къмпани 00“ ЕООД: Транспорт и транспортни услуги;
- ☐ Фирма „Строителна фирма – България“ ООД: Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради;
- ☐ Фирма „Ивелина 2023“ ЕООД: Фризьорски услуги, козметични услуги и маникюр;
- ☐ Фирма „ХАД 1“ ЕООД: Строителство, ремонти и довършителни работи;

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDN001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDN001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

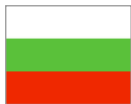
- ☐ Фирма „Барас БГ 2014“ ЕООД: Внос, износ и търговия с моторни превозни средства, резервни части, аксесоари и консумативи за автомобили, транспортна дейност, авторемонтни услуги;
- ☐ Фирма „Елитен дом“ ЕООД: Строителство на сгради, строително ремонтни дейности;
- ☐ Фирма „Автолукс Премиум“ ЕООД: Внос, износ и търговия с моторни превозни средства, резервни части, аксесоари и консумативи за автомобили, транспортна дейност, авторемонтни услуги;
- ☐ Фирма „Деян Божинов“ ЕООД: Производство на хляб и хлебни изделия, закуски, пици;
- ☐ Фирма „Архарт Бюти“ ЕООД: Козметични и фризьорски услуги, маникюр, педикюр, грим, масаж;
- ☐ Фирма Димакс Ди“ ООД: Строителна дейност, строително - ремонтна дейност, транспортна дейност;
- ☐ Фирма „Пименс“ ЕООД: Производство и реализация на селскостопанска и животинска продукция;
- ☐ Фирма „Велпа 91“ АД: Производство на картон и опаковки;
- ☐ Фирма „Хлебозавод Стражица“ ООД: Производство на хляб и тестени изделия;
- ☐ Фирма „Дани и Дани“ ЕООД: Производство на хляб и тестени изделия;
- ☐ Фирма „Мони-99“ ЕООД: Производство, изкупуване, съхранение, преработка и реализация на селскостопанска и промишлена продукция;
- ☐ ТПК „Електра“: Производство на мебели по поръчка;
- ☐ Земеделска кооперация „Ал. Стамболийски“: Производство, изкупуване, съхранение, преработка и реализация на селскостопанска и промишлена продукция;
- ☐ Фирма „Корадо България“ АД: Производство на изделия за отопление;
- ☐ Фирма „Ники 2017“ ООД: Производство и реализация на месо и животинска продукция;
- ☐ Фирма „Китка – 2016“ ООД: Производство и преработка на сурово мляко от овце, кози, говеда и биволи;
- ☐ Фирма „Велпа Трейд“ ЕООД: Производство, покупка и продажба в страната и чужбина на хартия и хартиени продукти, велпапе и продукти от велпапе;
- ☐ Фирма „Агрико“ ЕООД: Производство, изкупуване, съхранение, преработка и реализация на селскостопанска и промишлена продукция;
- ☐ Фирма „Евро Къмпани“ ООД: Производство, изкупуване, съхранение, преработка и реализация на селскостопанска и промишлена продукция;
- ☐ Фирма „Мартина Петрова 21“ ЕТ: Красота и козметика, козметични услуги, фризьорски услуги;
- ☐ Фирма „Актив Транс“ ЕООД: Внос, износ и търговия с моторни превозни средства, резервни части, аксесоари и консумативи за автомобили, транспортна дейност, авторемонтни услуги;
- ☐ Фирма „Ад Алексиеви“ ООД: Производство, изкупуване, преработка и реализация в страната и в чужбина на всички видове промишлена, животинска и растениевъдна продукция, плодове и зеленчуци;
- ☐ Фирма „Агро 2000“ ЕООД: производство, изкупуване, съхранение, преработка и реализация на селскостопанска и промишлена продукция;

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

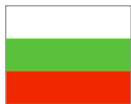
ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

- ☐ Фирма „Агрокартел“ ЕООД: производство, изкупуване, съхранение, преработка и реализация на селскостопанска и промишлена продукция;
- ☐ Фирма „С. И. Епоксид“ ЕООД: Изработка и търговия с изделия от епоксид; строителство, ремонт и обзавеждане;
- ☐ Фирма „Веско Транспорт и синове“ ЕООД: Вътрешен и международен пътнически и товарен транспорт, таксиметрови услуги; пътна помощ; логистика;
- ☐ Фирма „Свето дар 69“ ООД: Производство на хляб и хлебни изделия;
- ☐ Фирма „Георги и Велислав“ ЕООД: Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради;
- ☐ Фирма „Цеци Инвест ЕООД: Производство, изкупуване, съхранение, преработка и реализация на селскостопанска и промишлена продукция;
- ☐ Фирма „Дани Транс 21“ ЕООД: Вътрешен и международен пътнически и товарен транспорт, таксиметрови услуги; пътна помощ; логистика; транспортно-спедиционна дейност; авторемонтни услуги; автосервизно обслужване;
- ☐ Фирма „ИДМ ВТ“ ЕООД: Строителство на жилищни и нежилищни сгради;
- ☐ Фирма „Кесармес“ ЕООД: Покупка на месо с цел продажбата му в първоначален или преработен вид; продажба на месни продукти от собствено производство;
- ☐ Фирма „Месни продукти Кесарево“ ЕООД: Производство и покупка на месо с цел продажбата му в първоначален или преработен вид; продажба на месни продукти от собствено производство;
- ☐ Фирма „Златния овен БГ“ ЕООД: Производство и покупка на месо с цел продажбата му в първоначален или преработен вид; продажба на месни продукти от собствено производство;
- ☐ Фирма „Моникс 78“ ЕООД: Производство на закуски, хляб и хлебни изделия, приготвяне на готвена храна, търговия със закуски, хляб и хлебни изделия;
- ☐ Фирма „Пламен 18“ ЕООД: Вътрешен и международен пътнически и товарен транспорт, таксиметрови услуги; пътна помощ; логистика;
- ☐ Фирма „Тонио 2015“ ООД: Автосервизни и ремонтни дейности;
- ☐ Фирма „Чобан БГ“ ЕООД: Производство, преработка и търговия със селскостопански продукти, мляко и млечни продукти;
- ☐ Фирма „Солар БГ“ ЕООД: Строителни и ремонтни дейности;
- ☐ Фирма „Кронос 12“ ЕООД: Производство, обработване, преработване и търговия със селскостопански, зърнени и бобови култури и продукти. Билкарство. Търговия с билки, подправки, сухи билкови екстракти;
- ☐ Фирма „Цеци Инвест“ ЕООД: Производство, преработка и търговия със селскостопански продукти; производство и търговия с мляко и млечни продукти; животновъдство и земеделие;
- ☐ Фирма „Ем – 69“ ЕООД: Производство, реализация и продажба на земеделска продукция, земеделска и селско - стопанска техника, стоки от собствено производство;
- ☐ Фирма „Бербер Кинг“ ЕООД: Бръснаро – фризьорски и козметични услуги, мениджмънт на фризьорски и козметични студия;

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

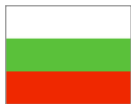
- ☐ Фирма „Брос Барбер-илия Атанасов“ ЕТ: фризьорски и козметични услуги, мениджмънт на фризьорски и козметични студия;
- ☐ Фирма „Тишо 2013“ ЕООД: Производство, реализация и продажба на земеделска продукция, земеделска и селско - стопанска техника, стоки от собствено производство;
- ☐ Фирма „Никита Ауто“ ЕООД: Внос, износ на нови и употребявани леки и тежкотоварни автомобили;
- ☐ Фирма „Дани Строй-Велинов“ ЕООД: Строителство на жилищни сгради и всякакъв друг вид обекти, строително-ремонтни дейности;
- ☐ Фирма „Стелла Конструкшън“ ЕООД: Строителство на жилищни сгради и всякакъв друг вид обекти, строително-ремонтни дейности;
- ☐ Фирма „Константин и Виктория“ ЕООД: Строителство на жилищни сгради и всякакъв друг вид обекти, строително-ремонтни дейности;
- ☐ Фирма „Евро път строй-ВТ“ ЕООД: Строителство на жилищни сгради и всякакъв друг вид обекти, строително-ремонтни дейности;
- ☐ Фирма „Костис Груп“ ЕООД: Строителство на жилищни сгради и всякакъв друг вид обекти, строително-ремонтни дейности;
- ☐ Фирма „Маринов 2010“ ЕООД: Строителство на жилищни сгради и всякакъв друг вид обекти, строително-ремонтни дейности;
- ☐ Фирма „ДС Комерс“ ЕООД: Внос, износ на нови и употребявани леки и тежкотоварни автомобили;
- ☐ Фирма „Ариадна тур“ ООД: Строителство на жилищни сгради и всякакъв друг вид обекти, строително-ремонтни дейности;
- ☐ Фирма „Агро – СД“ ЕООД: Производство, реализация и продажба на земеделска продукция, земеделска и селско - стопанска техника, стоки от собствено производство;
- ☐ Фирма „Автобора-ИА“ ЕООД: Ремонт на трактори, селскостопанска техника и товарни автомобили;
- ☐ Фирма „МА Дейвис“ ООД: Изработка, ремонт и боядисване на мебели;
- ☐ Фирма „Горна - поддръжка на имоти“ ЕООД: Строителство, проектиране, инженеринг, управление на проекти;
- ☐ Фирма „Си Енд К Интернешънъл“ ЕООД: Ремонт на автомобили, сервизна дейност;
- ☐ Фирма „Евростил 62“ ЕООД: Внос, износ на нови и употребявани леки автомобили;
- ☐ Фирма „Апостолов Свилен-Свилен Апостолов“ ЕТ: Строителство на жилищни сгради и всякакъв друг вид обекти, строително-ремонтни дейности;
- ☐ Фирма „Агростренд“ ЕООД: Производство, реализация и продажба на земеделска продукция, земеделска и селско - стопанска техника, стоки от собствено производство;
- ☐ Фирма „Мони бау“ ЕООД: Ремонт на моторни превозни средства, търговия с авточасти
- ☐ Фирма „Чарити Съпорт България“ ООД: Покупка, строеж и обзавеждане на недвижими имоти;
- ☐ Фирма „Нива Агро“ ЕООД: Производство, реализация и продажба на земеделска продукция, земеделска и селско - стопанска техника, стоки от собствено производство;
- ☐ Фирма „Брокър Кънстъкшън“ ЕООД: Строително - монтажни работи, метални конструкции и заготовки;

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

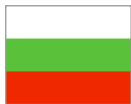
- ☐ Фирма „СТВ – Строителство и възстановяване“ ЕООД: Строителство на жилищни сгради и всякакъв друг вид обекти, строително-ремонтни дейности;
- ☐ Фирма „ФНФ“ ЕООД: Строителство на жилищни сгради и всякакъв друг вид обекти, строително-ремонтни дейности;
- ☐ Фирма „Интернешънъл Транспорт Алекс“ ЕООД: Международен и вътрешен транспорт;
- ☐ Фирма „Хидрострой БГ 9595“ ЕООД: Строителство на жилищни сгради и всякакъв друг вид обекти, строително-ремонтни дейности;
- ☐ Фирма „МКМ-Георгиев“ ЕООД: Производство, реализация и продажба на земеделска продукция, земеделска и селско - стопанска техника, стоки от собствено производство;
- ☐ Фирма „Прокосмилк“ ЕООД: Производство и търговия на мляко и млечни продукти; Животновъдство;
- ☐ Фирма „Дениз 72“ ООД: Строителство на жилищни сгради и всякакъв друг вид обекти, строително-ремонтни дейности;
- ☐ Фирма „Идеал Груп 11“ ЕООД: Строителство на жилищни сгради и всякакъв друг вид обекти, строително-ремонтни дейности;
- ☐ Фирма „Диди козметикс“ ЕООД: Фризьорски, бръснарски и козметични услуги;
- ☐ Фирма „Центроленд“ ООД: Производство, реализация и продажба на земеделска продукция, земеделска и селско - стопанска техника, стоки от собствено производство;
- ☐ Фирма „Агроленд“ ЕООД: Производство, реализация и продажба на земеделска продукция, земеделска и селско - стопанска техника, стоки от собствено производство;
- ☐ Фирма „Аслан Боув“ ООД: Строителство на жилищни сгради и всякакъв друг вид обекти, строително-ремонтни дейности;
- ☐ Фирма „ИВКОМ СОЛАР ЕНЕРДЖИ“ ЕООД: ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ФОТОВОЛТАИЧНИ ИНСТАЛАЦИИ; ТЪРГОВИЯ С ЕНЕРГИЯ ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ЕНЕРГИЙНИ ИЗТОЧНИЦИ; ЕНЕРГИЕН МЕНИДЖМЪНТ;
- ☐ Фирма „НОВА 23“ ЕООД: ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ФОТОВОЛТАИЧНИ ИНСТАЛАЦИИ; ТЪРГОВИЯ С ЕНЕРГИЯ ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ЕНЕРГИЙНИ ИЗТОЧНИЦИ; ЕНЕРГИЕН МЕНИДЖМЪНТ;
- ☐ Фирма „ТОДОРА КОЛЕВА НЕДЕВА – ПЛАМЕН ПЕНЕВ“ ЕТ: Производство и продажба на електроенергия от ВЕИ; проектиране, изграждане, експлоатация и поддръжка на фотоволтаични и ветрогенераторни инсталации;
- ☐ Фирма „ВАЛДО - ВЛАДИМИР БЯНОВ“ ЕТ: Производство и продажба на електроенергия от ВЕИ; проектиране, изграждане, експлоатация и поддръжка на фотоволтаични и ветрогенераторни инсталации
- ☐ Фирма „ЕКО ВАТ-МИЛЕНА ГЕОРГИЕВА“ ЕТ: Производство и продажба на електроенергия от ВЕИ; проектиране, изграждане, експлоатация и поддръжка на фотоволтаични и ветрогенераторни инсталации
- ☐ Фирма „ЛАЙТ 02 - ИВЕЛИНА НЕДЕЛЧЕВА“ ЕТ: Производство и продажба на електроенергия от ВЕИ; проектиране, изграждане, експлоатация и поддръжка на фотоволтаични и ветрогенераторни инсталации;
- ☐ Фирма „СЪНИВАТ - КОСТАДИН МИХАЙЛОВ“ ЕТ: Производство и продажба на електроенергия от ВЕИ; проектиране, изграждане, експлоатация и поддръжка на фотоволтаични и ветрогенераторни инсталации;

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ППСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

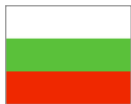
- ☐ Фирма „ЕКО ЕНЕРДЖИ-ЦВЕТА ОДАДЖИЙСКА“ ЕТ: Производство и продажба на електроенергия от ВЕИ; проектиране, изграждане, експлоатация и поддръжка на фотоволтаични и ветрогенераторни инсталации;
- ☐ Фирма „РИЛА – НИ“ ЕООД: Производство и продажба на електроенергия от ВЕИ; проектиране, изграждане, експлоатация и поддръжка на фотоволтаични и ветрогенераторни инсталации;
- ☐ Фирма „СОЛАР ЕНЕРДЖИ 2012“ ЕООД: Производство и продажба на електроенергия от ВЕИ; проектиране, изграждане, експлоатация и поддръжка на фотоволтаични и ветрогенераторни инсталации;
- ☐ Фирма „ИЗГРЕВ ПС“ ЕООД: Производство и продажба на електроенергия от ВЕИ; проектиране, изграждане, експлоатация и поддръжка на фотоволтаични и ветрогенераторни инсталации;
- ☐ Фирма „ФОРЕСТ ДОБРЕВИ“ ЕООД: Добив на дървесина, сеч и извоз;
- ☐ Фирма „Делта форс 89“ ЕООД: Добив на дървесина, сеч и извоз;
- ☐ Фирма „БМВ В8“ ЕООД: Добив на дървесина, сеч и извоз;
- ☐ Фирма „ФЕНИКС 30“ ЕООД: Добив на дървесина, сеч и извоз;
- ☐ Фирма „ДАРИАН 2007“ ЕООД: Добив на дървесина, сеч и извоз;
- ☐ Фирма „БУЛ ЛЕС – 2012“ ЕООД: Добив на дървесина, сеч и извоз;
- ☐ Фирма „ЛЕС - С.А.“ ЕООД: Добив на дървесина, сеч и извоз;
- ☐ Фирма „ЛЕС ГРУП 77“ ЕООД: Добив на дървесина, сеч и извоз;
- ☐ Фирма „Митко Билд“ ЕООД: Строителство на жилищни сгради и всякакъв друг вид обекти, строително-ремонтни дейности;
- ☐ Фирма „Болкан Хоумийс“ ООД: Строителство на жилищни сгради и всякакъв друг вид обекти, строително-ремонтни дейности;
- ☐ Фирма „Любенци“ ЕООД: Производство, преработка и търговия на едро и дребно с мляко и млечни продукти;
- ☐ Фирма „Т.Н.Т. 88“ ЕООД: Производство, реализация и продажба на земеделска продукция, земеделска и селско - стопанска техника, стоки от собствено производство;
- ☐ Фирма „Експо Уърлд Трейд“ ЕООД: Производство, реализация и продажба на земеделска продукция, земеделска и селско - стопанска техника, стоки от собствено производство;
- ☐ Фирма „Селена Строй“ ЕООД: Строителство на жилищни сгради и всякакъв друг вид обекти, строително-ремонтни дейности;
- ☐ Фирма „Конщрусао и манутенсао“ ЕООД: Строителство на жилищни сгради и всякакъв друг вид обекти, строително-ремонтни дейности;
- ☐ Фирма „Х Транс 21“ ЕООД: Вътрешен и международен пътнически и товарен транспорт, таксиметрови услуги; пътна помощ; логистика;
- ☐ Фирма „Макс Транс 2020“ ЕООД: Вътрешен и международен пътнически и товарен транспорт, таксиметрови услуги; пътна помощ; логистика;
- ☐ Фирма „Алмега Сторй 2022“ ЕООД: Строителство на жилищни сгради и всякакъв друг вид обекти, строително-ремонтни дейности;
- ☐ ПК „Съгласие – Камен“: Производство, реализация и продажба на земеделска продукция, земеделска и селско - стопанска техника, стоки от собствено производство;

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

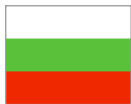
- ☐ Фирма „Би Ес Джи Билдинг Строй Груп“ ЕООД: Строителство на жилищни сгради и всякакъв друг вид обекти, строително-ремонтни дейности;
- ☐ Фирма „Ди ауто 69“ ЕООД: Внос, износ на нови и употребявани леки автомобили, транспортна и сервизна дейност;
- ☐ Фирма „ПАК 1871 ЕООД“: Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции;
- ☐ Фирма „ЕТ „Влади Йоргова- Ралица“: Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции;
- ☐ Фирма „Криси Къмпани“ ЕООД: Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции;
- ☐ Фирма "Хилцингер- Полирни Технологии" ООД-Болярски хан“: Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции;
- ☐ Фирма „ЕТ Даниел Димов“: Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции;
- ☐ Фирма "Барон-Н" ЕООД: Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции;
- ☐ Фирма „Къмпинг Велико Търново“ ООД: Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции;
- ☐ Фирма „Ива Комерс“ ЕООД: Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции;
- ☐ Фирма "Вип Инвест Хаусес" ООД: Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции;
- ☐ Фирма „„Стигни 1" ООД: Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции;
- ☐ Фирма „„Вили Янкови": Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции;
- ☐ Фирма "Ралица Павлова" ЕООД: Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции;
- ☐ Фирма „Диди Рио Груп“ ЕООД: Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции;
- ☐ Фирма ЕТ "Мария Стоянова -2013": Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции;
- ☐ Фирма "Никита- Г" ЕООД: Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих;
- ☐ Фирма "Троя- стил" ЕООД: Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих;
- ☐ Фирма ЕТ "Милена Иванова-2012": Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих;
- ☐ Фирма "Георги Аджев 2020" ЕООД: Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих;
- ☐ Фирма "Фиш Енд Чипс- 20" ЕООД: Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих;
- ☐ Фирма ЕТ "Анабел- Евдокия Додурова": Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих;
- ☐ Фирма "Ди Ел Ди-М" ЕООД: Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих;
- ☐ Фирма "Марин Илиев 22" ЕООД: Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих;
- ☐ Фирма "Диямар 23" ЕООД: Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих;
- ☐ Фирма "Димилекс 76" ООД: Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих;
- ☐ Фирма ЕТ "Цеци- Стефка Димитрова": Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих;
- ☐ Фирма ЕТ "Глория-- Димитър Димитров": Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих;
- ☐ Фирма ЕТ "Златко Златев- 69-Петранка Тодорова": Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих;
- ☐ Фирма "Димони Груп" ЕООД: Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих;
- ☐ Фирма „Кристел 8“ ЕООД: Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих;
- ☐ Фирма ЕТ "ССС- Стефка Славева": Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих;
- ☐ Фирма "Светеор" ООД: Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих;
- ☐ Фирма ЕТ "Ромина- Румяна Ангелова": Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих;

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

- ☐ Фирма ЕТ" Валентинови Пенка Пенева 1221": Хранене и ресторантьорство, забавление и отдиш;
- ☐ Фирма "Мариян ММ-2018" ЕООД: Хранене и ресторантьорство, забавление и отдиш;
- ☐ Фирма "Дени Албо" ЕООД: Хранене и ресторантьорство, забавление и отдиш;
- ☐ Фирма "Зори Иванова 2014" ЕООД: Хранене и ресторантьорство, забавление и отдиш;
- ☐ Фирма "Ралица Павлова" ЕООД: Хранене и ресторантьорство, забавление и отдиш;
- ☐ Фирма "Юнал 2020" ЕООД: Хранене и ресторантьорство, забавление и отдиш;
- ☐ Фирма „Диди Рио Груп“ ЕООД: Хранене и ресторантьорство, забавление и отдиш;
- ☐ Фирма "Сияна-Максим" ЕООД: Хранене и ресторантьорство, забавление и отдиш;
- ☐ Фирма "Генов 1" ЕООД: Хранене и ресторантьорство, забавление и отдиш;
- ☐ Фирма ЗКПУ "Извор 93": Хранене и ресторантьорство, забавление и отдиш;
- ☐ ЗП "Симеон Захариев": Малка мандра с капацитет за преработка на 1000 литра мляко дневно правят край Джулюница.
- ☐ Фирма „Вароша 05“ ЕООД: Изградена кравеферма в село Камен. Разположеният на четиридесет и седем дка комплекс включва фуражен цех, обор и доилна зала.

8. Възможни обединения/ кълъстери на територията на МИГ-Лясковец-Стражица.

Обединение/кълъстер в сферата на производството и продажба на месо и месни продукти:

Фирма	Сфера/предмет на дейност
Фирма „Мултимес груп“ ЕООД	Месопреработвателно предприятие за преработка на меса от домашни копитни животни
Фирма „Ники 2017“ ООД	Производство и реализация на месо и животинска продукция
Фирма „Кесармес“ ЕООД	Покупка на месо с цел продажбата му в първоначален или преработен вид; продажба на месни продукти от собствено производство
Фирма „Месни продукти Кесарево“ ЕООД	Производство и покупка на месо с цел продажбата му в първоначален или преработен вид; продажба на месни продукти от собствено производство
Фирма „Златния овен БГ“ ЕООД	Производство и покупка на месо с цел продажбата му в първоначален или преработен вид; продажба на месни продукти от собствено производство
Фирма „ГО ГРИЛ“ ООД	Производство и търговия на местни продукти
Фирма „Пименс“ ООД	Производство, преработка и реализация птиче месо
Фирма „Агрико“ ЕООД	Производство, преработка и реализация птиче месо

Обединение/кълъстер в сферата на производството и продажба на мляко и млечни продукти:

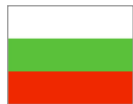
Фирма	Сфера/предмет на дейност
-------	--------------------------

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

Фирма „Ива Агро Комплекс“ ООД	Производство и продажба на мляко и млечни продукти от собствени животновъдни обекти;
Фирма „Китка – 2016“ ООД	Производство и продажба на мляко и млечни продукти от собствени животновъдни обекти;
Фирма „Чобан БГ“ ЕООД	Производство и продажба на мляко и млечни продукти от собствени животновъдни обекти;
Фирма „Цеци Инвест“ ЕООД	Производство и продажба на мляко и млечни продукти от собствени животновъдни обекти;
Фирма „Прокоссмилк“ ЕООД	Производство и продажба на мляко и млечни продукти от собствени животновъдни обекти;
Фирма „Любенци“ ЕООД	Производство и продажба на мляко и млечни продукти от собствени животновъдни обекти;
ЗП „Симеон Захариев“	Производство и продажба на мляко и млечни продукти от собствени животновъдни обекти;
Фирма „Вароша 05“ ЕООД	Производство и продажба на мляко и млечни продукти от собствени животновъдни обекти;

Обединение/кълъстер в сферата на производство на земеделски култури:

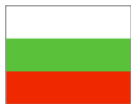
Фирма	Сфера/предмет на дейност
Земеделска кооперация „Ал. Стамболийски“	Производство, изкупуване, съхранение, преработка и реализация на селскостопанска и промишлена продукция
Фирма „Ем – 69“ ЕООД	Производство, реализация и продажба на земеделска продукция, земеделска и селско - стопанска техника, стоки от собствено производство
Фирма „Тишо 2013“ ЕООД	Производство, реализация и продажба на земеделска продукция, земеделска и селско - стопанска техника, стоки от собствено производство
Фирма „Агро – СД“ ЕООД	Производство, реализация и продажба на земеделска продукция, стоки от собствено производство
Фирма „Агростренд“ ЕООД	Производство, реализация и продажба на земеделска продукция, стоки от собствено производство
Фирма „Нива Агро“ ЕООД	Производство, реализация и продажба на земеделска продукция, стоки от собствено производство
Фирма „МКМ-Георгиев“ ЕООД	Производство, реализация и продажба на земеделска продукция, стоки от собствено производство
Фирма „Центроленд“ ООД	Производство, реализация и продажба на земеделска продукция, стоки от собствено производство
Фирма „Агроленд“ ЕООД	Производство, реализация и продажба на земеделска продукция, стоки от собствено производство
Фирма „Т.Н.Т. 88“ ЕООД	Производство, реализация и продажба на земеделска продукция, стоки от собствено производство
Фирма „Експо Уърлд Трейд“ ЕООД	Производство, реализация и продажба на земеделска продукция, стоки от собствено производство
ПК „Съгласие – Камен“	Производство, реализация и продажба на земеделска продукция, стоки от собствено производство

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ППСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

Обединение/кълъстер на много малки земеделски производители на мляко:

1. ЗП-Ивелина Иванова Стоянова, с. Благоево, общ. Стражица;
2. ЕТ „Марианка Ганчева- МАГИ „ с. Бряговица, общ. Стражица;
3. ЕТ ”Исмаил Мехмедов” с. Добри дял;
4. ЕТ “Тоги-Георги Георгиев” с. Ново Градище, общ. Стражица;
5. ЗП-Емил Георгиев Георгиев гр. Стражица;
6. ЗП-Асен Виолетов Маринов с. Виноград;
7. ЗП-Никола Енчев Николов с. Козаревец;
8. ЗП-Иван Първанов Иванов с. Джулюница;
9. ЗП-Иван Иванов Коеджиков гр. Лясковец;
10. ЗП-Стефан Николов Кърчев гр. Лясковец;
11. ЗП-Иванка Стефанова Хутова с. Драгижево
12. ЗП-Йордан Христов Иванов гр. Лясковец;
13. ЗП-Васил Василев Василев с. Добри дял;
14. ЕТ”Акиф Мехмедов” С. Добри дял;
15. ЗП-Шасине Мехмедова Миленова с. Върбовка;
16. ЗП Николай Пейков Николаев с. Владислав
17. ЗП Дончо Тодоров Дончевс. Нова Върбовка
18. ЗП Симеон Иванов Костадинов с. Нова Върбовка
19. ЗП Иван Николов Кулов с. Кесарево
20. ЗП Димитър Георгиев Лазаров, село Лозен
21. ЗП Йонко Иванов Йонков с. Асеново
22. ЗП Тихомир Борисов Тодоров с. Асеново
23. ЗП Хасан Исмаилов Хасанов с. Добри Дял
24. ЗП Пламен Петков Войчев с. Благово
25. ЗП Маргарита Станева Стоянова с. Горски Сеновец
26. ЗП Асан Юсеинов Салиев с. Кесарево
27. ЗП Тодор Стефанов Кърджилов с. Кесарево
28. ЗП Младен Георгиев Павлов с. Горски Сеновец

Обединение/кълъстер на много малки земеделски производители на мед:

1. ЗП Христо Захариев Христов гр. Лясковец ;
2. ЗП Невянка Станчева Ахмакова , гр. Лясковец ;
3. ЗП - Мая Георгиева Добрева , с. Джулюница ;
4. ЗП Славка Христова Димитрова , с. Козаревец ;
5. ЗП Христо Захариев Христов, гр. Лясковец ;
6. ЗП Розка Петрова Дончева , С. Виноград, общ. Стражица;
7. "Светът на пчелите" ООД, село Балканци;

Обединение/кълъстер на винопроизводители:

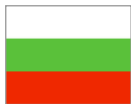
1. Лясковец Вайн Прадакшън АД: Производство на грозде, вино, ракии и други високоалкохолни напитки и търговия с тях, преработка и търговия със селскостопанска продукция.
2. Лясковец ООД, гр. Лясковец: Производител и износител на вина.

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

3. Винарна Лясковец 1934 АД: Фирмата е първия производител на шампанизирано вино в България. Разполага с богат асортимент на бели, червени, шампанизирани и газирани вина, както и с разнообразни високоалкохолни напитки като ракии, коняк, мастика, джин и ликьори от серията.
4. Винар Румен Караниколов от Лясковец: Производител на бутикови вина.
5. Винар Миглена Яланджиева от Лясковец: Производител на бутикови вина.
6. Винар Димитър Иванов от Лясковец: Производител на бутикови вина.
7. Винар Петър Тахрилов от Лясковец: Производител на бутикови вина.
8. Винар Пламен Георгиев от Лясковец: Производител на бутикови вина.
9. Винар Пламен Ангелов от Лясковец: Производител на бутикови вина.
10. Винар Габриел Бориславов от село Козаревец: Производител на бутикови вина.
11. Винар Добрин Дачев от село Козаревец: Производител на бутикови вина.
12. Винар Илиян Люцов от село Козаревец: Производител на бутикови вина.
13. Винар Елица Дачева: Производител на бутикови вина.
14. Винар Светозара Петкова: Производител на бутикови вина.
15. Винар Ангел Ангелов: Производител на бутикови вина.

Обединение/кълъстер на производители на консервирани и замразени плодове и зеленчуци:

- ☐ Фирма „Стил-90“ ООД: Фирмата произвежда плодови и зеленчукови консерви от екологично чисти плодове и зеленчуци, произведени при внимателен подбор и контрол на качеството от екологично чисти райони. Рецептите и технологиите при консервирането осигуряват за клиента богата гама от асортименти без консерванти и изкуствени овкусители и оцветители.
- ☐ Фирма „БИОФРУТ“ ООД, град Лясковец: Модерен завод за преработка и консервиране на замразени плодове и зеленчуци в Лясковец. Фирмата произвежда сладка, конфитюри, зеленчукови консерви и пакетира храни.
- ☐ Дружество „Златна круша – Попкирилов“, град Лясковец: Производство на традиционни български туршии.
- ☐ Фирма „Михаил Буюклиев“ ЕТ: Консервирани и замразени продукти.
- ☐ Фирма "Болкан фроузен фуудс" ООД: Замразени плодове и зеленчуци от екологично чист район на фирма "Болкан фроузен фуудс" ООД. Висококачествени технологии и продукти с устойчиво присъствие на европейския пазар за замразени плодове и зеленчуци и реализира своята продукция в Германия, Англия, Австрия и други.

Обединение/кълъстер на производители в сферата на производството на сладкарски изделия:

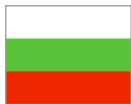
Фирма	Сфера/предмет на дейност
Фирма „Букет“ ЕООД	Производство на сладкарски изделия

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

Фирма „Астрей 91“ ООД	Производство на сладкарски изделия
Фирма „Тотал Вино“ ООД	Производство на сладкарски изделия
Фирма „Кръстеви Н“ ООД	Производство на сладкарски изделия
Фирма „Стил 49“ ЕТ	Производство на сладкарски изделия
Фирма „Ренглор“ ЕООД	Производство на сладкарски изделия
Фирма „Аниел – 86“ ЕООД	Производство на сладкарски изделия
Фирма „Калина 2020 ЕООД	Производство на сладкарски изделия
Фирма „Викторио 2015“ ЕООД	Производство на сладкарски изделия

Обединение/кълъстер на производители в сферата на хлебопроизводството:

Фирма	Сфера/предмет на дейност
Фирма „Възход – 2013“ ЕООД	Производство на хляб и тестени изделия
Фирма „Го Бейкър“ ООД	Производство на хляб и тестени изделия
Фирма „Джулюнска пекарна“ ЕООД	Производство на хляб и тестени изделия
Фирма „Деян Божинов“ ЕООД	Производство на хляб и тестени изделия
Фирма „Хлебозавод Стражица“ ООД	Производство на хляб и тестени изделия
Фирма „Дани и Дани“ ЕООД	Производство на хляб и тестени изделия
Фирма „Свето дар 69“ ООД	Производство на хляб и тестени изделия
Фирма „Моникс 78“ ЕООД	Производство на хляб и тестени изделия

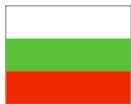

Обединение/кълъстер на предприятия в сферата на транспорта:

Фирма	Сфера/предмет на дейност
1. Фирма „Димаго 1“ ООД	Вътрешен и международен пътнически и товарен транспорт, таксиметрови услуги; пътна помощ; логистика
2. Фирма „С И Д“ АД	Вътрешен и международен пътнически и товарен транспорт, таксиметрови услуги; пътна помощ; логистика
3. Фирма „Тони Ауто 2“	Вътрешен и международен пътнически и товарен транспорт, таксиметрови услуги; пътна помощ; логистика
4. Фирма „Торент Спедишън“ ООД	Вътрешен и международен пътнически и товарен транспорт, таксиметрови услуги; пътна помощ; логистика
5. Фирма „Геомар транс“ ЕООД	Вътрешен и международен пътнически и товарен транспорт, таксиметрови услуги; пътна помощ; логистика
6. Фирма „Гамана Транспорт“ ЕООД	Вътрешен и международен пътнически и товарен транспорт, таксиметрови услуги; пътна помощ; логистика
7. Фирма „Интернационал“ ЕООД	Вътрешен и международен пътнически и товарен транспорт, таксиметрови услуги; пътна помощ; логистика
8. Фирма „ВББ-Транспорт“ ЕООД	Вътрешен и международен пътнически и товарен транспорт, таксиметрови услуги; пътна помощ; логистика

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

9. Фирма „Сим Груп 23“ ЕООД	Вътрешен и международен пътнически и товарен транспорт, таксиметрови услуги; пътна помощ; логистика
10. Фирма „ММ Трейдърс“ ООД	Вътрешен и международен пътнически и товарен транспорт, таксиметрови услуги; пътна помощ; логистика
11. Фирма „Павлов Къмпани 00“ ЕООД	Вътрешен и международен пътнически и товарен транспорт, таксиметрови услуги; пътна помощ; логистика
12. Фирма „Веско Транспорт и синове“ ЕООД	Вътрешен и международен пътнически и товарен транспорт, таксиметрови услуги; пътна помощ; логистика
13. Фирма „Дани Транс 21“ ЕООД	Вътрешен и международен пътнически и товарен транспорт, таксиметрови услуги; пътна помощ; логистика
14. Фирма „Пламен 18“ ЕООД	Вътрешен и международен пътнически и товарен транспорт, таксиметрови услуги; пътна помощ; логистика
15. Фирма „Интернешънъл Транспорт Алекс“ ЕООД	Вътрешен и международен пътнически и товарен транспорт, таксиметрови услуги; пътна помощ; логистика
16. Фирма „Макс Транс 2020“ ЕООД	Вътрешен и международен пътнически и товарен транспорт, таксиметрови услуги; пътна помощ; логистика
17. Фирма „Ди ауто 69“ ЕООД	Вътрешен и международен пътнически и товарен транспорт, таксиметрови услуги; пътна помощ; логистика

Обединение/кълъстер на предприятия в сферата на сервизната дейност:

Фирма	Сфера/предмет на дейност
1. Фирма „Василеви Груп 20“ ЕООД	Автосервизни и авторемонтни дейности, търговия с резервни части на автомобили /нови и втора употреба
2. Фирма „Топ карс“ ООД	Автосервизни и авторемонтни дейности, търговия с резервни части на автомобили /нови и втора употреба
3. Фирма „Геомар транс“ ЕООД	Автосервизни и авторемонтни дейности, търговия с резервни части на автомобили /нови и втора употреба
4. Фирма „Дияна 2019“ ЕООД	Автосервизни и авторемонтни дейности, търговия с резервни части на автомобили /нови и втора употреба
5. Фирма „Дани Транс 21“ ЕООД	Автосервизни и авторемонтни дейности, търговия с резервни части на автомобили /нови и втора употреба
6. Фирма „Тонио 2015“ ООД	Автосервизни и авторемонтни дейности, търговия с резервни части на автомобили /нови и втора употреба
7. Фирма „Си Енд К Интернешънъл“ ЕООД	Автосервизни и авторемонтни дейности, търговия с резервни части на автомобили /нови и втора употреба
8. Фирма „Ди ауто 69“ ЕООД	Автосервизни и авторемонтни дейности, търговия с резервни части на автомобили /нови и втора употреба

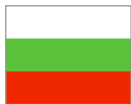
Обединение/кълъстер на предприятия в сферата на строителството:

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

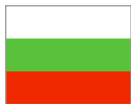
ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

Фирма	Сфера/предмет на дейност
9. Фирма „Евро Нике-Строй“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
10. Фирма „Сим Груп 23“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
11. Фирма „Билд Кънстръкшън БГ“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
12. Фирма „Строителна фирма – България“ ООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
13. Фирма „ХАД 1“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
14. Фирма „Елитен дом“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
15. Фирма Димакс Ди“ ООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
16. Фирма „С. И. Епокси“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
17. Фирма „Георги и Велислав“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
18. Фирма „ИДМ ВТ“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
19. Фирма „Солар БГ“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
20. Фирма „Дани Строй-Велинов“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
21. Фирма „Стелла Конструкшън“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
22. Фирма „Константин и Виктория“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ППСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

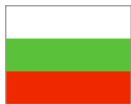

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

23. Фирма „Евро път строй-ВТ“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
24. Фирма „Костис Груп“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
25. Фирма „Маринов 2010“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
26. Фирма „Ариадна тур“ ООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
27. Фирма „Горна - поддръжка на имоти“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
28. Фирма „Апостолов Свилен-Свилен Апостолов“ ЕТ	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
29. Фирма „СТВ – Строителство и възстановяване“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
30. Фирма „ФНФ“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
31. Фирма „Хидрострой БГ 9595“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
32. Фирма „Дениз 72“ ООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
33. Фирма „Идеал Груп 11“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
34. Фирма „Аслан Боув“ ООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
35. Фирма „Митко Билд“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
36. Фирма „Болкан Хоумийс“ ООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

37. Фирма „Селена Строй“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
38. Фирма „Конщрусое и манутенсое“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
39. Фирма „Алмега Стой 2022“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради
40. Фирма „Би Ес Жи Билдинг Строй Груп“ ЕООД	Строително-монтажни и ремонтни дейности във всички разновидности; строителство на жилищни, промишлени и административни сгради

Обединение/кълстер на предприятия в сферата на туристическите услуги:

Фирма	Сфера/предмет на дейност
Фирма „ПАК 1871 ЕООД“	Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции
Фирма „ЕТ „Влади Йоргова-Ралица“	Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции
Фирма „Криси Къмпани“ ЕООД	Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции
Фирма „Хилцингер-Полирни Технологии“ ООД-Болярски хан“	Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции
Фирма „ЕТ Даниел Димов“	Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции
Фирма „Барон-Н“ ЕООД	Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции
Фирма „Къмпинг Велико Търново“ ООД	Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции
Фирма „Ива Комерс“ ЕООД	Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции
Фирма „Вип Инвест Хаусес“ ООД	Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции
Фирма „Стигни 1“ ООД	Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции
Фирма „Вили Янкови“	Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции
Фирма „Ралица Павлова“ ЕООД	Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции
Фирма „Диди Рио Груп“ ЕООД	Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции
Фирма ЕТ „Мария Стоянова - 2013“	Туристическа услуга по настаняване, храна и атракции

Обединение/кълстер на предприятия в сферата на ресторантьорството и храненето:

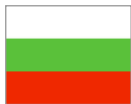
Фирма	Сфера/предмет на дейност
1. Фирма „Никита-Г“ ЕООД	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
2. Фирма „Троя-стил“ ЕООД	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

3. Фирма ЕТ "Милена Иванова-2012"	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
4. Фирма "Георги Аджев 2020" ЕООД	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
5. Фирма "Фиш Енд Чипс- 20" ЕООД	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
6. Фирма ЕТ "Анабел- Евдокия Додурова"	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
7. Фирма "Ди Ел Ди-М" ЕООД	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
8. Фирма "Марин Илиев 22" ЕООД	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
9. Фирма "Диямар 23" ЕООД	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
10. Фирма "Димилекс 76" ООД	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
11. Фирма ЕТ "Цеци- Стефка Димитрова"	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
12. Фирма ЕТ "Глория-Димитър Димитров"	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
13. Фирма ЕТ "Златко Златев- 69-Петранка Тодорова"	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
14. Фирма "Димони Груп" ЕООД	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
15. Фирма „Кристел 8“ ЕООД	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
16. Фирма ЕТ "ССС- Стефка Славева"	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
17. Фирма "Светеор" ООД	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
18. Фирма ЕТ "Ромина- Румяна Ангелова"	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
19. Фирма ЕТ" Валентинови Пенка Пенева 1221"	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
20. Фирма "Мариян ММ-2018" ЕООД	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
21. Фирма "Дени Албо" ЕООД	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
22. Фирма "Зори Иванова 2014" ЕООД	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
23. Фирма "Ралица Павлова" ЕООД	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
24. Фирма "Юнал 2020" ЕООД	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
25. Фирма „Диди Рио Груп“ ЕООД	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
26. Фирма "Сияна-Максим" ЕООД	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
27. Фирма "Генов 1" ЕООД	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих
28. Фирма ЗКПУ "Извор 93"	Хранене и ресторантьорство, забавление и отдих

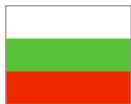

Обединение/кълъстер на предприятия в сферата на производство и продажба на електроенергия от ВЕИ:

Фирма	Сфера/предмет на дейност
-------	--------------------------

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDN001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDN001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

1. Фирма „ИВКОМ СОЛАР ЕНЕРДЖИ“ ЕООД	Производство и продажба на електроенергия от ВЕИ; проектиране, изграждане, експлоатация и поддръжка на фотоволтаични и ветрогенераторни инсталации
2. Фирма „НОВА 23“ ЕООД	Производство и продажба на електроенергия от ВЕИ; проектиране, изграждане, експлоатация и поддръжка на фотоволтаични и ветрогенераторни инсталации
3. Фирма „ТОДОРА КОЛЕВА НЕДЕВА – ПЛАМЕН ПЕНЕВ“ ЕТ	Производство и продажба на електроенергия от ВЕИ; проектиране, изграждане, експлоатация и поддръжка на фотоволтаични и ветрогенераторни инсталации
4. Фирма „ВАЛДО - ВЛАДИМИР БЯНОВ“ ЕТ	Производство и продажба на електроенергия от ВЕИ; проектиране, изграждане, експлоатация и поддръжка на фотоволтаични и ветрогенераторни инсталации
5. Фирма „ЕКО ВАТ-МИЛЕНА ГЕОРГИЕВА“ ЕТ	Производство и продажба на електроенергия от ВЕИ; проектиране, изграждане, експлоатация и поддръжка на фотоволтаични и ветрогенераторни инсталации
6. Фирма „ЛАЙТ 02 - ИВЕЛИНА НЕДЕЛЧЕВА“ ЕТ	Производство и продажба на електроенергия от ВЕИ; проектиране, изграждане, експлоатация и поддръжка на фотоволтаични и ветрогенераторни инсталации
7. Фирма „СЪНИВАТ - КОСТАДИН МИХАЙЛОВ“ ЕТ	Производство и продажба на електроенергия от ВЕИ; проектиране, изграждане, експлоатация и поддръжка на фотоволтаични и ветрогенераторни инсталации
8. Фирма „ЕКО ЕНЕРДЖИ-ЦВЕТА ОДАДЖИЙСКА“ ЕТ	Производство и продажба на електроенергия от ВЕИ; проектиране, изграждане, експлоатация и поддръжка на фотоволтаични и ветрогенераторни инсталации
9. Фирма „РИЛА – НИ“ ЕООД	Производство и продажба на електроенергия от ВЕИ; проектиране, изграждане, експлоатация и поддръжка на фотоволтаични и ветрогенераторни инсталации
10. Фирма „СОЛАР ЕНЕРДЖИ 2012“ ЕООД	Производство и продажба на електроенергия от ВЕИ; проектиране, изграждане, експлоатация и поддръжка на фотоволтаични и ветрогенераторни инсталации
11. Фирма „ИЗГРЕВ ПС“ ЕООД	Производство и продажба на електроенергия от ВЕИ; проектиране, изграждане, експлоатация и поддръжка на фотоволтаични и ветрогенераторни инсталации

Обединение/кълъстер на предприятия в сферата на дърводобива:

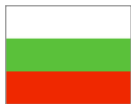
Фирма	Сфера/предмет на дейност
1. Фирма „ФОРЕСТ ДОБРЕВИ“ ЕООД	Добив на дървесина, сеч и извоз

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

2. Фирма „Делта форс 89“ ЕООД	Добив на дървесина, сеч и извоз
3. Фирма „БМВ В8“ ЕООД	Добив на дървесина, сеч и извоз
4. Фирма „ФЕНИКС 30“ ЕООД	Добив на дървесина, сеч и извоз
5. Фирма „ДАРИАН 2007“ ЕООД	Добив на дървесина, сеч и извоз
6. Фирма „БУЛ ЛЕС – 2012“ ЕООД	Добив на дървесина, сеч и извоз
7. Фирма „ЛЕС - С.А.“ ЕООД	Добив на дървесина, сеч и извоз
8. Фирма „ЛЕС ГРУП 77“ ЕООД	Добив на дървесина, сеч и извоз

8. Препоръчително структуриране на клъстери/обединения на територията на МИГ.

Обединяването на малките и средни предприятия (МСП) в клъстери от определен тип е иновационна политика и се базира на новите, динамично променящи се условия в бизнес средата.

Клъстерът е може да се квалифицира като общност, която работи за една цел: да бъде подпомогнат основния бизнес, като с това се гарантира успешното развитие и на дейностите, които са налице покрай основния бизнес.

Освен това те заедно споделят проблемите си и решенията за тях. Така или иначе, независимо от терминологичните вариации ясно е, че клъстерът е доброволно обединение на компании, които имат общ интерес от това.

Ако говорим за клъстер от типа "основно производство и неговите доставчици", позитивите от това обединение са ясно разграничими. Базирайки работата си на клъстерното обединение, основният производител на дадено изделие може да разчита на коректност и систематичност в доставките, точно изпълнение на поръчките и на липса на закъснения. От друга страна, за малките фирми-доставчици на основния производител, включването в клъстера е шанс за развитие покрай основната компания.

Те могат да разчитат на дългосрочни договори и точност при плащанията.

Така за доставчиците участието им в клъстера дава възможност в известна степен да прогнозира бъдещата си дейност и паричните си потоци. Развитието на голямата фирма е фактор за развитие на нейните сателити.

Най-важната последица за бизнеса от тези обединения може да се оцени еднозначно - по-добра конкурентоспособност. Разчитайки на дългосрочно сътрудничество помежду си, компаниите могат да намалят разходите си.

Дългосрочните договори с доставчиците например са възможност да се намалят разходите за съхранение на детайли и оттам - цялостната себестойност на продукцията.

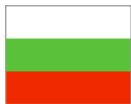
Макар че е с твърде скромни правомощия, за да осигури някакви съществени преференции за бизнеса, местната власт има огромно значение за възникването и развитието на клъстера.

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

Хоризонтален клъстер:

В България преобладаващата част от клъстерите са от хоризонтален вид и са под формата на обединение на група фирми, работещи в географска близост и в един и същ бранш (сектор), които обвързват дейността си, за да си сътрудничат и да се допълват взаимно.

Целта на клъстера е по-голяма ефективност и пробив на чуждите пазари.

Самостоятелното излизане на чужди пазари не е възможно за малките български фирми по много причини – липсват контакти, собствениците често не знаят чужди езици, нямат достатъчно ресурси (финансови, технологични и човешки), да изпълнят поръчаните количества и др.

В българското законодателство не се урежда изрично юридическо лице или търговско дружество, което да носи наименованието Клъстер.

Регистрация и учредяване на Клъстер – може да се осъществи под формата на юридическо лице (Сдружение) с нестопанска цел по смисъла и разпоредбите на Закона за юридическите лица с нестопанска цел. В зависимост от цел, с която искате да се учреди Сдружението, то може да бъде в частна или общественополезна полза.

За да се учреди / регистрира Сдружение в частна полза са необходими 3 или повече лица (физически и/или юридически лица – търговски дружества (ЕООД, ООД, АД), както и други сдружения и фондации). Докато регистрацията на Сдружение в общественополезна полза се изисква най-малко 7 физически лица или най-малко 3 юридически лица – търговски дружества (ЕООД, ООД, АД), както и други сдружения и фондации).

Както и при търговските дружества (ЕООД, ООД, АД) и Сдружението трябва да носи уникално наименование, което да не въвежда в заблуждение или да накърнява добрите нрави.

Отново в зависимост от целта на учреденото Сдружение то може да се управлява от Управител или Управителен съвет (с най-малко трима членове) за Сдруженията в частна полза. При Сдруженията в общественополезна полза управляващият орган е винаги колективен – Управителен съвет (с най-малко трима членове).

☐ Допустим начин за регистрация на клъстера:

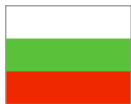
Допустими участници в обединения/ клъстери:

- регистрирани като обединения по смисъла на Закона за юридическите лица с нестопанска цел;
- създадени като обединения - дружества по смисъла на Глава XV от Закона за задълженията и договорите;
- юридически лица (ЮЛ) и/или еднолични търговци (ЕТ), регистрирани по Търговския закон (ТЗ) или Закона за кооперациите (ЗК) или еквивалентни лица по смисъла на законодателството на държава-членка на Европейското икономическо пространство;

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

- юридически лица с нестопанска цел, регистрирани съгласно Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНСЦ);
- професионални училища и професионални гимназии съгласно чл. 26 от Закона за народната просвета;
- български висши училища;

Независимо от това дали регистрираното юридическо лице с нестопанска цел (Сдружение или Клъстер) развива дейност или не, то следва да се изготви и подаде Годишен финансов отчет (ГФО) до 31 март за дейността му през предходната година към НАП и към НСИ.

А ако регистрираното юридическо лице с нестопанска цел (Сдружение или Клъстер) е учредено като развиващо дейност в общественополезна полза (цел), то до 30 юни трябва да се подаде за обявяване и Годишен отчет за предходната година към Централния регистър при Министерството на правосъдието. Този отчет съдържа:

- съществените дейности, изразходваните за тях средства, връзката им с целите и програмите на организацията и постигнатите резултати;
- размера на безвъзмездно полученото имущество и приходите от другите дейности за набиране на средства;
- вида, размера, стойността и целите на получените и предоставени дарения, както и данни за дарителите;
- финансовия резултат.

Форми на финансиране на клъстерните инициативи:

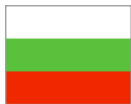
Ефективното финансиране на клъстерите се явява основен фактор пред тяхното развитие. Основните източници на финансиране на клъстерите в България са: членски внос, целеви вноски, дарения, завещания, спонсорство, участие в проекти и програми, допълнителна

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ИПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

стопанска дейност и други. Обикновено източниците на финансиране са определени в устава на клъстера.

Най-често размерът на членския внос и целевите вноски се определя с решение на общото събрание.

В повечето случаи размерът на членския внос е символична сума и не е достатъчен за издръжката на клъстера – осъществяване на дейността на клъстера и провеждане на клъстерни инициативи.

Въпреки провежданата политика на ЕС за създаване на повече клъстери на световно ниво все още е ограничен броят на развитите клъстери в България.

Един от факторите за бъдещото им развитие е тяхното финансиране и ефективността от използването на финансовите средства.

Налице са множество източници на финансиране на клъстерите в България, като те са заложили в устава на съответния клъстер.

В голяма част от случаите размерът на членския внос представлява символична сума, която не представлява достатъчен източник за издръжката на клъстера.

Концепцията за клъстерите покрива широк спектър от бизнес структури – национални, регионални и трансгранични клъстери, клъстери по компетентност, индустриални или производствени отношения, и иновационни системи, които ще допринесат за постигането на различен ефект – да повишат конкурентоспособността на предприятията, да подкрепят съвместните разработки, да подобрят функционирането на различни отрасли и да въведат системи за опазване на околната среда.

Клъстерите имат положителен ефект върху конкурентоспособността и иновативността, изграждането и подобряването на уменията, осигуряването и получаването на информация, дълготраен и динамичен растеж на бизнеса.

Ползите произтичат от два основни аспекта на клъстерите — обхват и знание.

Обхватът дава възможност на група фирми да правят неща, които отделната фирма не би могла да направи.

Това включва дейности като стартиране на нова маркетингова инициатива и преговори с доставчици. Знанието включва обмен на информация и развитие на експертност, включително разработване на продукти и подобрения във връзка с човешките ресурси.

Развитието на клъстери на територията на общините Лясковец и Стражица ще допринесе за:

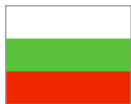
- ☐ Оползотворяване на възможностите на бизнес кооперирането и свързването в клъстер на предприятията, научните и образователни звена в областта на снижаване на разходите, справедлива оценка на труда на специалистите и стопанските субекти, увеличаване на

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

производителността, повишаване на качеството на продуктите и услугите, и разширяване на пазарните позиции като основен фактор за устойчивото и конкурентоспособно развитие на стопанските, научни и образователни звена в бранша.

- ☐ Възстановяване и укрепване на пряката и обратна връзка между бизнес и наука в България в тясно сътрудничество с научните звена, неправителствените организации, работещи в подкрепа на бизнеса за трансфер на ново знание и технологии, както и с образователните институции и университети, имащи отношение към процесите на бизнес развитие.

9. Успешни практики за клъстеризация в България, приложими за територията на МИГ.

- ☐ Българският мебелен клъстер и търговското дружество „Лигна груп” (ligna - лат. "дърво"):

Всяка такава организация е развила свои практики и модели на работа. Българският мебелен клъстер и търговското дружество „Лигна груп” (ligna - лат. "дърво") имат свързаност и взаимодействие, измерващо се с добри пазарни резултати. В клъстера са компании, които в здравословна конкуренция се включват в изпълнението на поръчките, които „Лигна груп” осигурява.

- ☐ Електронен регистър ИКТ Клъстер – Пловдив:

Сдружение с нестопанска цел „Клъстер информационни и комуникационни технологии Пловдив”, е предмет на дейност, свързана с насърчаване, подпомагане и развитие сътрудничеството между всички фирми, учебни заведения и държавни институции в областта на информационните и комуникационни технологии за създаване на благоприятни условия за развитието им, повишаване на тяхната конкурентно способност на национално и международно равнище.

- ☐ Специализиран Клъстер и институт по облекло и текстил – Дунав“:

Малките фирми за производство на текстил и облекла работят на вътрешния пазар и нямат нито финансови, нито технологични възможности да изнасят продукцията.

По правило поръчките от чужбина за облекло са обемни и изискват поголям производствен капацитет. И тъй като не всички предприятия имат пълния набор от машини за всички изделия, те се обединяват и си разпределят работата.

Клъстерът улеснява логистиката за западния контрагент.

Плюсовете на това окрупняване са, че фирмите се специализират в някаква дейност и това им дава възможност да отговорят в срок независимо от големия обем на поръчката.

- ☐ Автомобилен клъстер:

Партньорството с автомобилния клъстер ни предлага допълнителна стойност

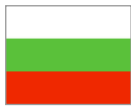
Като мрежов партньор на Автомобилния Клъстер ние обменяме идеи със съмишленици и по този начин увеличаваме своята иновативна сила и конкурентоспособност.

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха”, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи” от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие” от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

Автомобилният клъстер ни отваря врати към компаниите в клъстера (около 2000 във всички сектори) и предлага пряк достъп до национални и международни производители. По този начин ние се позиционираме в мрежата и можем да намерим подходящи партньори за сътрудничество – на национално и международно ниво.

Обменът на знания и опит в рамките на клъстера носи ясни конкурентни предимства. Специализираните събития на АК, специфичните за сектора обучения и семинари, кръговете за обмяна на опит или ексклузивните прозрения в партньорски компании осигуряват важното информационно предимство.

- Клъстер „Зелена синергия“ е сред победителите в инициативата ‘Towards Green Transition’:

Клъстер „Зелена синергия“ е създаден през 2011г. като дружество с идеална цел.

Клъстерът обединява и координира знанията и опита на фирми, научно-изследователски звена и публични власти с интерес към зеления преход.

Клъстерът е „двигател“ на зелената промяна, представлявайки интересите на своите членове и стимулирайки иновационния процес сред тях.

Клъстерът е организация тип „едно гише“ за зелени иновации и решения.

Клъстерът разработва проекти за кандидатстване по Европейски фондове и програми на Българското правителство за осигуряване на финансиране за развойна дейност.

- Медицински дигитален клъстер и Кибер сигурност:

Една иновация вече успешно се прилага от доста български болници – това е медицинският дигитален клъстер.

Клъстерът подкрепя иновативни компании и организации в областта на дигиталните решения в здравеопазването за изграждане на дигитална здравна екосистема и установяване на устойчива и ефективна здравна среда за пациентите, медицинските специалисти, обществото и институциите.

- Клъстер за образование, обучения и квалификации:

(КООК) развива дейности за създаване на продукти и услуги с висока добавена стойност, за подготовка на нужните за това кадри, за навлизане на международни пазари и др. Развитието на клъстера се фокусира върху информационните технологии и приложението им в образованието. Иновации и развитие на науката в областта на ИКТ са в основния фокус на групата.

Проектът цели да повиши капацитета на развиващия се Клъстер за образование, обучения и квалификации (КООК) за създаване на продукти и услуги с висока добавена стойност, за подготовка на нужните за това кадри, за навлизане на международни пазари и др.

- Културен Клъстер България:

В консорциума членуват юридически лица, чийто предмет на дейност е свързан с областта на културата, образованието и изкуството

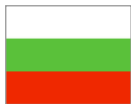
Основните цели на „Културен Клъстер България“ са:

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

- да представлява своите членове пред правителствени, държавни, местни и международни организации;
 - да организира участия в национални и международни фестивали, културни събития, културни изложения, арт-панаири, симпозиуми, конференции и пр.;
 - да предоставя информация/услуги на своите членове в областта на културата;
 - да участва и осигурява достъп на своите членове до програми и проекти, финансирани от ЕС и/или други национални и международни донорски програми;
 - да сътрудничи с местни и международни организации, институти и други за съвместна работа по проекти и програми за финансиране и инвестиции в сферата на културата;
 - да работи активно с държавната и местната власт, неправителствените организации и бизнеса, като им оказва експертно съдействие в областта на културата.
- ☐ Практиката е наложила вертикалната интеграция между разградския завод "Амилум" - основен производител на подсладители и нишесте в страната, и производителите на царевица в Добруджа (суровина за производството) и индустрията на газирани и алкохолни напитки (клиенти на "Амилум").
- ☐ Клъстер „ТРАКИЯ ИКОНОМИЧЕСКА ЗОНА“ е вертикален клъстер, тъй като обединява различни участници по веригата - клиенти в лицето на индустриални зони и други, проектанتي, строители, доставчици на строителни материали.

Чрез обединение в клъстер различните участници в процеса на подготовка, проектиране, изграждане и поддръжка на индустриални, жилищни и инфраструктурни обекти води до следните предимства: обмяна на информация между членовете за възможни инвеститори, доставчици на суровини и материали, човешки ресурси и технологии; използване на ефективна синергията - съвместно участие в промоционални събития и развойна дейност; осъществяване на повече бизнес възможности.

☐ Клъстер „Предприятия“:

Чрез клъстера „Предприятия“ по направление МЕДИА на програма „Творческа Европа“ се насърчават бизнес иновациите, възможностите за разрастване и талантите по цялата верига за създаване на стойност на европейската аудио-визуална индустрия.

Чрез клъстера „Предприятия“ се насърчават бизнес иновациите, възможностите за разрастване и талантите по цялата верига за създаване на стойност на европейската аудио-визуална индустрия. Това е необходимо, като се имат предвид растежът на световните участници в сектора и цифровата трансформация.

Действията в рамките на този клъстер имат за цел да стимулират ученето и споделянето на знания, за да се даде възможност на сектора да излезе извън националните си граници.

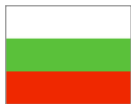
Основните цели на тези действия са:

- развитие на талантите в аудио-визуалния сектор с помощта на дейности, които са насочени в голяма степен към наставничеството и уменията в областта на цифровите технологии и екологизирането
- насърчаване на обмяна между предприятия от всички части на веригата за създаване на стойност, насочен към постигане на глобален обхват

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

- стимулиране на транснационалното разпространение на съдържание през границите и платформите.

☐ Клъстер София град на знанието:

Клъстер София град на знанието обединява усилията на бизнеса от интензивните на знания сектори с община, научни институти, развойни, образователни и финансови организации, за превръщане на град София от традиционна административна столица в Интелигентен град.

Чрез дейността си клъстерът подпомага изпълнението на Стратегията за интелигентна специализация на София и Стратегията за цифрова трансформация на града за по-умно и по-ефективно използване на човешките и материални ресурси.

☐ Сдружение Индустиален Клъстер Средногорие:

Клъстерът е сформирани на индустриално-регионален принцип. Водещите компании при неговото инициране са: „Асарел – Медет“ АД, „Аурубис България“ АД, „Елаците – Мед“ АД, „Дънди Прешъс Металс Челопеч“ ЕАД и „Геотехмин“ ООД.

Членове на клъстера са: „Асарел – Медет“ АД, „Аурубис България“ АД, „Елаците – Мед“ АД, „Дънди Прешъс Металс Челопеч“ ЕАД, „Геотехмин“ ООД, „Оптикс“ АД, „Оптикоелектрон“ АД, „Евротест – Контрол“ ЕАД, „Ер Ликид България“ ЕООД, „Енергео“ ЕООД, „Център за управление и професионално обучение“ ЕАД, „Геострой“ АД, „Сименс“ ЕООД, „Геотрейдинг“ АД, „Аргус“ ЕООД, „МП – Металпласт“ АД, „Олопласт Груп“ АД, „СМС-С“ ЕООД, ЕТ „Ипсилон – 97 Иван Иванов“ (вестник Регион), „Парадокс“ ЕООД (вестник Време), „Ретел“ ЕАД, СД „Симплекс-Рабаджийска и Сие“, „Матерхорн 4477“ ЕООД, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Минно-геоложки университет „Св. Иван Рилски“, Технически университет-София, Лесотехнически университет-София, Химикотехнологичен и металургичен университет – София, Община Антон, Община Златица, Община Мирково, Община Панагюрище, Община Пирдоп, Община Челопеч, Община Чавдар, Община Стрелча, Община Копривница и Община Етрополе.

Водеща дейността на сдружението е мисията за развиване на човешкия капитал и икономиката на района на Средногорието чрез партньорство на публичния и частния сектор.

Предприятията в клъстера свързват в мрежа компетенциите и потенциала си и заедно създават продукти и решения, които гъвкаво и бързо отговарят на нуждите на международните пазари. Обединението на фирмите позволява да се изградят по-добри комуникации, да се осигури по-евтин достъп до суровини и енергия, да се развият и внедрят повече научно-приложни разработки, да се създават центрове за квалификация и образование.

☐ Клъстер ВЕИ е организация, учредена на 12 май 2010 г. в град Благоевград.

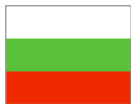
Клъстерът обединява представители на бизнеса, научните среди и неправителствения сектор в областта на възобновяемите енергийни източници и енергийната ефективност.

Генералната визия за развитие на Клъстер ВЕИ се заключава в постигане на условия за устойчиво развитие на производството на чиста енергия и нейното ефективно управление и потребление в България. В подкрепа на политиките на Европейския съюз за опазване на околната среда, за преход към зелена икономика и свеждане до минимум на рисковете за климата, във връзка с националните приоритети и новите регулаторни изисквания към

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

енегийния бизнес в България, КВЕИ насърчава разработването и внедряването на иновации в сектора на ВЕИ и енергийната ефективност.

Съгласно устава, органите на Клъстера са Общото събрание и Управителния съвет.

Общото събрание е върховен орган на сдружението и в него участват всички членове на КВЕИ чрез своите представители. Клъстерът се управлява и представлява от Управителен съвет, който се състои от минимум шест юридически лица-членове на сдружението. УС има свой Председател, който представлява клъстера пред трети лица и координира органите на КВЕИ. Координацията между клъстерните членове се осъществява от Административното тяло на организацията.

□ Клъстери в аграрния сектор:

За постигане на високи икономически резултати в земеделието е необходим сериозен предприемачески и управленски капацитет, включващ умения за стратегическо планиране и създаване на иновации, реализиране на съвместни инициативи, създаване на конкурентни продукти и навлизане на нови пазари.

Важен проблем, който може да се реши с развитието на клъстери в агробизнеса е и прекъсването на тенденцията за влошаване на производствената структура в селското стопанство.

В момента българските земеделски производители не търсят и не създават условия за производство на продукти с висока добавена стойността, за създаване на трайни партньорства с фирми от хранителната промишленост, както и за позициониране на нови пазари.

Необходими са ефективни действия за стимулиране търсене на партньорства и създаване на клъстерни организации.

Важна роля в тези действия трябва да имат структурите за управление и контрол на регионалния бизнес – областните служби по земеделие, регионалните организации на Българска стопанска камара, регионалните търговски и кредитни организации, регионалните аграрни образователни центрове, висшите учебни заведения и научно-изследователските институти

Изграждането на интегрирани структури за повишаване на конкурентоспособността на продукцията в селското стопанство е основен приоритет на Общата селскостопанска политика на ЕС.

Развитието на интеграционните процеси и засилената концентрация на производството в аграрния сектор се налага като устойчива тенденция, показваща нарастващото влияние на големите стопански структури.

Изграждането на регионални клъстери е заложено и в стратегическите приоритети на България и развитието им се насърчава и подпомага финансово чрез оперативните програми на ЕС.

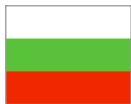
Българските земеделски производители не създават условия за развитие на конкурентоспособността си и губят пазарни позиции както на вътрешния, така и на външни пазари.

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

Известен факт е, че в страната ни от години се внася по-евтина селскостопанска продукция от съседни страни – основно Турция и Македония.

Българските производители не са конкурентни и на европейския пазар поради висока себестойност на произвежданите продукти, както и поради ниското им качество.

Освен това, българските производители не са в състояние да осигуряват доставки на големи количества еднородна продукция за преработващата промишленост и пазара на конкурентни цени.

Природо-климатичните условия на територията на МИГ са подходящи за отглеждане на широка гама от плодове и зеленчуци (които са с висока добавена стойност), но нашият пазар е буквално зает от вносни такива, които се доставят на много пониска цена, в сравнение с предлаганата от българските производители.

Освен това, болшинството от местните земеделски производители не притежават знания и умения в областта на маркетинга, които биха им помогнали да правят ефективни пазарни проучвания за ефективна реализация на продукцията си.

За създаването на местни агроклъстери, местните власти следва да предприемат следните конкретни стъпки: (

- инициране на проучване, с цел идентифициране на създадените в общината или региона клъстери и да анализира ефектите от създаването и дейността им;
- стартиране на програма за включване на конкретни продуктови и секторни мрежи в местни или регионални клъстери;
- информиране на заинтересованите страни за възможните финансови източници за реализиране на подобни проекти.

Чрез клъстерите се стимулира създаването на модерни агропредприятия със затворен производствен цикъл и реализация на крайния продукт.

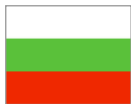
Към позитивните ефекти, които генерират клъстери следва да се посочат и:

- вертикалната интеграция на участващите предприятия с прилагане на контрактния принцип и запазване на юридическата и стопанска самостоятелност;
- осигуряване на качествени храни с висока добавена стойност, каквито са биологичните продукти, за които страната ни има потенциал за производство и реализация на наши и чужди пазари;
- създаване на уникални продукти на основата на съществуващите специфични природни ресурси;
- предоставяне на възможности за улеснен достъп до финансов ресурс;
- развиване на иновационен потенциал и въвеждане на съвременни технологии в производството;
- подготовка на високо квалифициран персонал съобразно спецификата на производството;
- възможност за развиване на ефективна маркетингова политика;

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

- постигане на синергичен ефект в клъстера в резултат на високата степен на взаимодействие между участниците в клъстера.

Насърчаване развитието на клъстерите:

Различни политики могат да бъдат проектирани, за да влияят на колективното поведение на организациите, да насърчават появата на мрежи, системи за иновации и комерсиално обновяване. Основните концепции, свързани с производството, иновациите на фирмено ниво, развойната дейност, иновативните мрежи, индустриалните агломерации, секторната и регионалната система за иновации се препокриват. Политиците очакват, че клъстерите оказват положително въздействие върху факторите, определящи конкурентоспособността на регионите.

Това става по следните канали:

- ☐ технологично разпространение между регионални играчи;
- ☐ повишаването на производителността и международно утвърждаване;
- ☐ намаляване на транзакционните разходи, чрез хоризонтално и вертикално сътрудничество;
- ☐ създаването на по-ефективни секторни пазари на труда и трансфер на знания;
- ☐ насърчаване на агломерационни икономии.

Стимулирането и насърчаването на клъстерите не може да бъде ясно разграничено от политическите подходи на регионално ниво.

Разграничаването на отделните фази от жизнения цикъл на клъстерите си остава предизвикателство и до днес. Предизвикателствата на развитието им, както и техните икономически характеристики се променят в различните етапи.

Границите между отделните фази не са достатъчно ясни. За по-големи клъстери, може да се очаква, че определени части от него са все още в ранен етап на развитие, докато други могат да показват модели на взаимодействие, характерни за зрялост.

При успешно прилагане на инициативи за развитието на клъстерите, могат да се наблюдават структурни презастъпвания на отделните етапи.

От клъстерите се очаква да окажат положително въздействие върху регионалната икономика, въпреки че понякога политическите очаквания са пресилени и нереалистични.

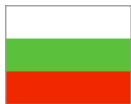
Също така може да се очаква и негативно въздействие върху представянето на конкуренцията на регионално ниво.

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDNP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDNP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

То може да се изрази в преразпределението и недостиг на ключови териториални ресурси по време на фазата на растеж, увеличаване на неравенството на доходите, уязвимост към външни въздействия и глобализация в следствие на настъпилата специализация.

Основните елементи, определящи наличието на клъстери и предпоставките за развитието им са:

- ☐ географска близост;
- ☐ наличието на висококвалифицирана работна ръка;
- ☐ растеж на специализирани свързани и допълващи се индустрии;
- ☐ улеснен достъп до технологични знания и информация за пазара.

Подходящата комбинация между местните институции и разпределението на икономическа дейности в региона е ключът към постигане на ефективно и устойчиво развитие, както на регионалните икономики, така и на изграждащите ги фирми.

Методи за идентифициране на клъстерите

Поради разнообразието от налични дефиниции съществува различна аргументация за начините, методите и техниките за идентифициране на клъстери. Това са:

- ☐ Експертно мнение;
- ☐ Коефициент на локализация;
- ☐ I-O Анализ;
- ☐ Мрежови анализ;
- ☐ Анкетни проучвания.

Експертното мнение получено от интервюта, фокусни групи, техники за проучване Делфи (Delphi) и други техники за събиране на информация е един от най-често срещаните подходи за идентифициране на регионални клъстери. В частност този метод е най-често използван в изследванията на микро равнище. Въпреки това научните изследвания не му отделят особено голямо внимание.

Друг често срещан метод за откриване на клъстери е коефициентът на локализация. В настоящото изследване за този коефициент ще се използва термина „коефициент на клъстеризация“. Този метод изследва концентрацията на отделните индустрии в даден географски район. С него може да се прави анализ от долу нагоре (bottom-up), като използва един от няколкото измерителя на производителността на сектора.

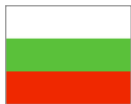
Input-Output анализа (I-O) може да преодолее ограниченията на методите, базирани на коефициента на локализация, свързани с липсата на информативност относно връзките между

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

отделните сектори. Затова I-O анализа е особено полезен при изследване на вертикално интегрирани клъстери, в които връзките купувач-продавач са по-ясно изразени.

За разлика от останалите методи, мрежовият анализ не се ограничава само до една техника. Вместо това той използва както количествени, така и качествени показатели, свързани с връзките между регионалните индустрии.

Анкетните проучвания са един от често използваните методи за идентифициране на индустриални клъстери. Въпреки това, случаите, когато се използва като самостоятелен метод не са чести. Обикновено се среща в комбинация с други количествени методи. Освен това методите базирани на анкетни проучвания могат да бъдат много скъпи.

Сътрудничеството между фирмите може да се осъществява под различни форми.

Основните категории сътрудничество са: общо, търговско, техническо, финансово.

Може да се направи и подразделяне съгласно взаимоотношението между партньорите в кооперирането, в зависимост дали сътрудничеството се движи в едно направление или не, и в зависимост дали при взаимоотношението в кооперирането единият партньор е доминиращ.

Ако кооперирането се осъществява в едно направление, то се нарича едностранно.

Ако съществува реципрочност, то се нарича двустранно или многостранно.

По-долу са класифицирани някои общи видове коопериране по основни категории и според това дали са едностранни или двустранни.

☐ Едностранно:

Поглъщане: едната компания поглъща всичките дялове на другата компания. За поглъщащата фирма ползите са, че за кратко време може да придобие силна стратегическа позиция на (новия) пазара, докато погълнатата фирма може да спечели от сигурността и силата, предложени от купувачия партньор.

☐ Дву-/многостранно:

Съвместно предприятие: две или повече фирми се обединяват в нова компания, в която могат да работят съвместно по определена дейност или проект. Този вид коопериране печели от добре очертаната правна структура и е добър начин за организиране на проекти, които биха били извън възможностите.

☐ Общо: сливане - Сливане:

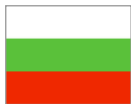
Две фирми се сливат, за да станат по-голяма структура, която разполага с повече средства, отколкото отделните компании. Новата компания ще има по-голям дял на пазара, по-малко свързани с дейността разходи и ще има на разположение повече специалисти.

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

Сливането е деликатен и отнемащ време вид дейност. Тя изисква дълга подготовка и много правни консултации.

☐ Търговско:

Най-разпространеният вид коопериране, и в повечето случаи най-простия, е търговското коопериране. За много малки и средни предприятия това е първото запознаване с трансграничното сътрудничество. За някои от тях търговското коопериране в края на краищата може да доведе до по-комплексни видове коопериране.

Основни форми на търговско коопериране: търговско представителство; договор за дистрибуция; съвместни оферти; франчайзинг; съвместно участие на търговски изложения; съвместни покупки;

☐ Техническо/ производствено:

Трансфер на технологии; Съвместно участие в програмите на Европейския съюз за научни изследвания и развитие; Лицензионни споразумения; Съвместно производство; Под-изпълнение; Сервиз след продажба;

☐ Финансови:

Участие: Една компания купува част от дяловете на друга компания. В повечето случаи целта е да могат да се използват способностите или ноу-хау на продаващата компания. Участията могат да бъдат еднопосочни или реципрочни. Вторият случай е начин, по който партньорите могат да потвърдят партньорството и доверието, а в някои случаи може да се използва за защитаването един друг от неприятелско поглъщане.

☐ Обезпечаване на рисков капитал:

Една или повече компании могат да инвестират в по-малка (нова) фирма, която има голям потенциал за растеж. Инвестирането може да бъде пряко или непряко – чрез фонд.

Чрез създаването на клъстери участниците се стремят:

- ☐ да използват най-новите чуждестранни научни постижения и опит за по-ускорено решаване на икономическите, научните и социалните проблеми на страната;
- ☐ съвместно да решават проблеми, които не могат сами да решат;
- ☐ да използват собствените си научни постижения за проникване в икономиките на другите страни;
- ☐ да укрепват своите позиции на международния пазар. Механизмите за реализиране на МНТС са неразделна част от пазарните механизми, които реализират взаимоотношенията между субектите на стопанската и научна дейност.

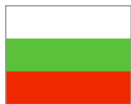
Проявата на пазарните механизми има някои особености при нетърговските форми на научно-технически отношения.

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

Независимо от пълната самостоятелност на фирмите, научните и университетските организации, държавата играе важна регулираща роля, като :

- ☐ решава въпроса за целесъобразността за сключване на договори за технологичен обмен, за крупни съвместни изследвания, провеждани от държавни научни центрове;
- ☐ осъществява контрол върху международната дейност на фирмите - дали тя съответства на държавната политика.

Клъстерите се основават на системни взаимоотношения между фирмите.

Взаимоотношенията може да се изграждат върху общи или помощни продукти, производствени процеси, технологии, изисквания за природни продукти, изисквания за умения и/или канали за дистрибуция.

Сформирането на клъстери се основава на само подбор във връзка с това как предприятията и институциите в даден регион определят своите мисии, поставят приоритетите си, използват ресурсите на региона и сформират партньорства.

Клъстерите са географски обособени – включват членове от дадена област или регион. Това, до голяма степен, се определя от разстоянието и времето, което хората са склонни да отделят за пътуване до работа, и, което както работниците, така и собствениците на фирми считат за разумно при пътуване за срещи и създаване на мрежи.

Обхватът на клъстера се влияе от транспортната система и трафика, но също и от културните особености, личните предпочитания, семейните и социалните потребности. Клъстерите създават вторични ефекти, които включват конкурентното предимство.

Вторичните ефекти ползват всички членове на клъстера, обикновено чрез увеличаване на продажбите и намаляване на разходите.

„Твърдите“ вторични ефекти създават по-голям фирмен ресурс и разнообразие, по-ниски цени на доставките, наличие на специализирани услуги, на квалифицирана работна ръка и на потенциални партньори.

„Меките“ вторични ефекти осигуряват достъп до мълчаливо познание за технологиите, пазарите и възможностите за създаване на мрежи, както и за обединяване на интересите и потребностите.

Клъстерите не се определят от членството на организации, въпреки че наличието на ключова организация може да се окаже изключително важно.

Обществени организации, доставчици и някои други фирми също могат да играят важна роля, въпреки че не са официални членове.

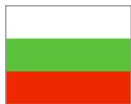
По силата на своето местоположение и общи потребности те могат да реализират същата част външни икономии, като членовете на клъстерите - сдружения. Необходима е организационна структура, която да осигурява дейността на клъстера.

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

Структурата може да приема различна форма.

Основни изисквания за клъстерна организация:

- ☐ Клъстерна идентичност и признаване от държавата;
- ☐ Корпоративен статус;
- ☐ Силно бизнес лидерство;
- ☐ Активно набиране на членове;
- ☐ Ясна мисия, цели и план;
- ☐ Мотивиран състав;
- ☐ Интерактивен уеб портал;
- ☐ Структура за набиране на вноски или план за генериране на приходи;
- ☐ Реални услуги;
- ☐ Честни професионални и социални действия;

IV. Социологическо проучване сред заинтересованите страни за възможностите за клъстеризация и сдружаване на територията на МИГ „Лясковец-Стражица“.

В съвременната динамично развиваща се и технологично напреднала икономика все по-често се търсят най-различни методи и похвати за постигане на по-високи икономически резултати и подобряване на социалните ефекти от икономическата дейност.

Едно от често предлаганите решения според политиците и академичните изследователи е създаването на клъстери.

Клъстерната тематика придоби изключителна актуалност през последните години и у нас. Процеса на „търсене“ на клъстерни формирования и най-вече проявленията им в конкретни индустрии, е основен етап, който изгражда базата, от която да започнат да се изследват и анализират разнообразни сфери на индустриалния бизнес.

За момента изследванията в България са малко на брой, но резултатите от тях показват, че постигането на бъдещ стопански просперитет, благодарение на клъстерното развитие, е основателно.

Стимулирането на клъстеризацията води до повишаване благосъстоянието на заетите в сектора и до подобряване на икономическата среда в областта, изразена чрез нарастване на произведената продукция, добавената стойност и финансовите показатели на бизнес организациите в нея.

Доказателства за това предоставя и описаната методология за статистически анализ на връзката между основните показатели, които измерват пряко или косвено ефективността и продуктивността на предприятията в клъстерите, както и на факторите, влияещи на благосъстоянието на населението и стабилността на икономиката.

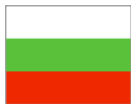
Затова може да се приеме, че стимулирането на клъстеризацията е ефективно средство за подобряване благосъстоянието на районите.

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDNP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDNP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

Последните десетилетия стават свидетел на всеобщо придвижване към икономика от глобален мащаб. Чуждестранната търговия и инвестиции са с все по-нарастващо значение за съвременната икономика, като постепенната либерализация на световната търговия е позитивен фактор за икономическия растеж, заетостта и експанзията на бизнеса.

Въпреки повишаването на натиска на конкуренцията, глобализацията на световната икономика води до нови промени за малките и средни предприятия, в много случаи подтиквайки ги към бизнес сътрудничество с чуждестранни компании.

Успешният бизнес вече има по-големи потребности отпреди.

Той се нуждае от достъп до знания и умения, които обикновено са по-лесно достъпни там, където са концентрирани доставчици, клиенти, конкуренти, образователни институции, научноизследователски лаборатории и трудова сила.

Ето защо се оказва удачно обединяването на МСП в т.нар. "кълъстери".

Съвременната икономика отдавна е признала предимствата на бизнес кооперирането и свързването в кълъстери, като средство за подобряване на производството и представянето на пазара на предприятията, чрез ефекта на обединяването, икономия от мащаба и подобрен достъп до иновации.

Европейският съюз поставя акцент върху предприятията и иновациите.

Подкрепата за кълъстерите, давана от ЕС и правителствата на отделните държави, често се проявява чрез способността им да подкрепят по-активно предприемачеството и иновациите.

Кълъстерите се разглеждат с добър потенциал за стимулиране на предприятията и иновациите, но това не става автоматично.

За малките и средни предприятия бизнес сътрудничеството в различните му форми предлага безспорни предимства. В много случаи това е единствения начин за тях да получат достъп до задграничен пазар.

Партньорството с фирма от друга страна може да им помогне да получат знания от първа ръка за този пазар, може да бъде полезно в намирането на нови клиенти за техните продукти на нов пазар, може да даде достъп до нови технологии, може да даде допълнителен капацитет за производство или достъп до нови финансови средства.

Целта на кооперирането с партньор винаги ще бъде да създаде по някакъв начин печалба (добавена стойност) за всички участващи партньори.

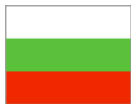
Независимо от безспорните предимства, кооперирането, особено международното коопериране, все още предизвиква съпротивата на някои малки и средни предприятия.

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

Факт е, че всяко коопериране неизбежно води до загуба на независимост и за двата (или повече) партньори и че зависимостта по отношение на другата компания ще доведе до допълнителни рискове (от това следва, че е важно да се работи само с надеждни партньори).

Фактори са: новите технологии, съвременното равнище на техниката, специализацията в производството на незавършена продукция (появяват се между отраслови и вътрешно отраслови комплекси), високата цена на конструирането, научно-изследователските дейности и експерименталната база, високо квалифицирани кадри.

Всичко това налага обединяване на наличния потенциал за реализация на технически сложни проекти.

Индустриалните компании са заинтересовани и търсят кооперирането и сътрудничеството с други фирми, за да се защитят от експанзията на другите конкуренти.

Практиката поднася разнообразие във формите на обединение - патенти, лицензи, договори за специализация в научно-изследователската област, учредяване на консорциуми и др.

Особено важна роля в процеса на промишлено коопериране има влиянието на съвременните комуникационни технологии, от гледна точка на тяхното оперативное управление.

Социологическо проучване сред заинтересованите страни за възможностите за клъстеризация и сдружаване на територията на МИГ „Лясковец-Стражица“ в земеделския и извън земеделския сектор. В рамките на това проучване ще се извърши изследване на интереса, нагласите и потенциала за сдружаване и коопериране на бизнеса, както и факторите, които възпрепятстват или насърчават процеса на сдружаване. Проучването ще се осъществи чрез анкетно социологическо проучване сред местните заинтересовани страни, чрез което да се установи степента на информираност, интереса, нагласите и очакванията на респондентите относно бъдещо сдружаване, коопериране и клъстеризация.

Данни от социологическо проучване сред икономическите сектори на територията на общините Лясковец и Стражица чрез структуриран Анкетен формуляр.

- ☐ Данните от извадката са базирани на над 50 проучени лица от сферата на бизнеса, изчерпателно попълнили своите Въпросници.
- ☐ **Въпрос №1:** Сектор на икономическия субект:
- ☐ **Въпрос №2:** Категория на предприятието:

Микро предприятие /с до 10 заети лица/

Малко предприятие /от 11 до 49 заети лица/

Средно предприятие /от 50 до 249 заети лица/

Голямо предприятие /с 250 и повече заети лица/

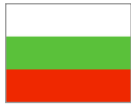
Не представлявам предприятие.

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

☐ **Въпрос №3:** Населено място, в което се осъществява бизнеса:

Село / малко населено място извън града

Община Лясковец

Община Стражица

☐ **Въпрос №4:** Пазари за реализация на продуктите/ услугите на организацията:

Местен пазар (на територията на общината)

На територията на 2 до 5 близки общини

На територията на цялата страна

На националния и европейски пазар

Основно извън страната

Неприложимо /организацията е от публичния или нестопанския сектор/

☐ **Въпрос №5:** Обективна оценка относно следните твърдения:

Развива научно-изследователска и развойна дейност /НИРД/ и иновационна дейност

Планира да развива НИРД и иновационна дейност през следващата година

Добро финансово състояние, позволяващо планиране на внедряване на иновации в дейността

Използва разработки на научни сътрудници, институти и университети за създаването на нови или подобряването на съществуващи продукти, услуги и процеси

В процес е на създаване на сътрудничество с научни сътрудници, институти и университети за създаването на нови или подобряването на съществуващи продукти, услуги и процеси

През последните 3 години се направи реорганизация и/или автоматизация на работни процеси с цел намаляване на разходите и повишаване на производителността на труд

Разполага със съвременно технологично оборудване

Управленският екип търси възможности за навлизането на нови пазари и нови маркетингови инструменти

Въпрос №6: Информирани ли сте за следните форми на обединение на бизнеса?

☐ Клъстер - мрежа от сходни, взаимнообвързани или допълващи се конкурентни фирми;

☐ Обединения или сдружения на фирми, които могат да включват предприятия от различни области;

☐ Консорциуми и дружества по Закона за задълженията и договорите;

☐ Организации на производителите / кооперативи;

☐ Публично-частни партньорства;

☐ Съвместни предприятия

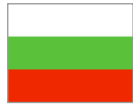
☐ **Въпрос №7:** Мнение относно изброените твърдения по отношение на стопанските обединения:

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

Чрез тях се внедряват нови иновативни решения на определена територия;

Местната икономика става по-устойчива и конкурентоспособна;

Реализира се значителна добавена стойност;

Регионът се идентифицира с определена продуктова група или индустрия;

Не съм чувал/а за клъстери/ обединения / кооперативи

☐ **Въпрос №8:** Предимства, които се генерират за стопанските обединения за отделните участници в тях:

Повишаване на конкурентоспособността на фирмите участващи в тях

Създаване на конкурентни предимства чрез възможност за внедряване на иновации

Подобряване на производствените процеси и допринасят за реализиране на икономии за участниците

Улесняване навлизането на нови пазари, в т.ч. на пазари в ЕС

Създаване условия за внедряване на иновации в участниците

Възможност за обмяна опит, знания и ноу-хау между участниците

Повишаване ефективността на маркетинга, чрез съвместни стратегии и съвместно предлагане

Възможност за диверсификация на продуктите/ услугите

Възможност за развиване на местни брандове и марки

Възможност за оптимизация на търговската, рекламна и пласментна дейност

Възможност за оптимизация на разходите

Не смятам, че стопанските обединения предоставят някакви предимства за отделните участници / в тях

☐ **Въпрос №9:** Ползита от клъстеризацията и сдружаването:

Достъп до нови пазари

Разширяване на пазарните позиции/ увеличаване на клиентите

Повишаване на производителността

Намаляване на разходите за дейността

Подобряване на качеството на продуктите/ услугите

Увеличаване на печалбата

Не смятам, че има полза от клъстеризацията и сдружаването

Друго, моля посочете:.....

☐ **Въпрос №10:** Участие на организацията в някаква форма на стопанско партньорство (например консорциум, сдружение на бизнеса, организация на производители, клъстер и др.):

Да

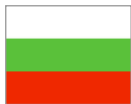
Не

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

☐ **Въпрос №11: Какъв по-скоро е опитът ви от участие стопанско партньорство:**

Изключително добър – създадохме успешно партньорство

Добър, въпреки че не постигнахме значими резултати

Лош – не доведе до никакви ползи или създаване на конкурентни предимства

Нямаме такъв опит

☐ **Въпрос №12: Интерес за участие в стопанско партньорство:**

Да

Не

☐ **Въпрос №13: Доколко е достатъчна информираността и подкрепата на местно ниво за процеса и ползите клъстеризацията и обединяването:**

Да

Не

Получаваме информация, но не проявяваме интерес

☐ **Въпрос №14: Кой от следните фактори са или биха Ви възпрепятствали при вземане на решение за участие в стопанско партньорство:**

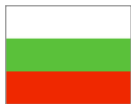
Фактори	1 е в най-ниска степен, а 5 – в най-висока степен				
	1	2	3	4	5
Несигурност от загуба на самостоятелност					
Колебания, свързани с новостта на концепцията					
Липсата на достатъчно собствени финансови ресурси					
Липса на възможности за публично финансиране на стопански обединения /безвъзмездни финансови средства, финансови инструменти и т.н./					
Недостатъчна информираност относно възможностите и ползите от сдружаването					
Липсата на доверие и на произтичащото от него нежелание за сдружаване с местните „конкуренти“					
Липса на достатъчно управленски капацитет					
Липса на подходящи публични източници на финансиране /безвъзмездни финансови средства, финансови инструменти и т.н./					
Несигурна икономическа среда					
Политическа и регулаторна рамка					
Невъзможност за интегриране на нови технологии със съществуващи такива и с бизнес процеси					
Недостатъчна или неадекватна регулаторна рамка за междуфирменото сътрудничество					
Липсваща, слаба или неподходяща институционална подкрепа на местно, регионални и национално ниво					

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

Фактори	1 е в най-ниска степен, а 5 – в най-висока степен				
	1	2	3	4	5
Липса на знания и капацитет за създаване и управление на стопанското обединение					

- ☐ **Въпрос №15:** Оценка на факторите според това, до колко са водещи за вземането на положително решение за сдружаване, клъстеризация:

Фактори	Оценете значимостта на факторите, където 1 е в най-ниска степен, а 5 – в най-висока степен				
	1	2	3	4	5
Сферата на дейност на предприятието - високотехнологични производства и интензивни на знания услуги имат по-висок потенциал					
Вътрешна НИРД и иновационна дейност на предприятието					
Търсене на възможности за навлизането на нови пазари и нови маркетингови инструменти					
Разбиране на ползите от съвместното използване на ресурси (човешки, производствени, финансови, технологии и иновации и др.)					
Търсене на възможности за диверсификация на дейността					
Висок управленски капацитет					
Предидшен успешен опит					
Промяна на конкурентната среда, налагаща нужда от подобряване/ създаване на продукти и навлизане на нови пазари					
Възможности за публично финансиране /безвъзмездни финансови средства, финансови инструменти и т.н./					
Навлизане на нови технологии и иновации в сферата на дейности, до които може да се достигне чрез коопериране/ обединение/ клъстеризация					
Предоставяне на специализирана експертиза и подкрепа за създаване и управление на обединения					
Друго, моля опишете:					

- ☐ **ВЪПРОС №16:** Нагласи на респондента по отношение на клъстеризацията и сдружаването.

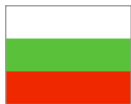
Нагласи на респондента	Да	Не
За нас тези форми на обединение са нови, но имаме интерес да проучим възможностите		
Проучвали сме възможността за участие в различни форми на обединение/ клъстер и сме категорични, че няма да се включим		

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDNP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDNP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

Нагласи на респондента	Да	Не
Проучвали сме възможността за участие в различни форми на обединение/ клъстер и към момента сме склонни да вземем положително решение за участие		
Предприели сме стъпки към създаване на форма на обединение на бизнеса в нашата сфера на местно ниво		
Клъстеризацията и сдружаването безспорно водят до засилване на конкурентните предимства на участниците в тях и близко бъдеще бихме се включили във форма на такова обединение		
Сегашният ни модел на управление е достатъчно добър и нямаме интерес към сдружаване/ клъстеризация		
Не бихме се обединили с конкуренти в нашата област, дори това да ни донесе ползи		
Към момента не бихме се включили в никаква форма на обединение на бизнеса, поради липса на средства		
Бихме се обединили с висши училища и/или изследователски институции и/или неправителствени организации за въвеждане на иновации в производствените процеси		
Клъстеризацията и сдружаването не носят никакви ползи и не вярваме да създадат конкурентни предимства за участниците в тях		

☐ **Въпрос №17:** Моля, отговорете на всеки от следните въпроси:

Въпроси	Да	Не
Считате ли, че сдружаването и клъстеризацията са приложими за територията, на която развивате своята дейност?		
Очаквате ли развитие на различните форми на обединение на бизнеса на територията, на която развивате своята дейност?		
Смятате ли, че необходимостта от въвеждане на иновации ще доведе до желание от страна на бизнеса за сдружаване и клъстеризация?		
Очаквате ли положителна промяна за територията, на която развивате своята дейност при създаване на клъстерни обединения на бизнеса?		

Използвани информационни източници:

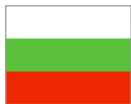
- Доклад „АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА КЛЪСТЕРНИЯ , ПОТЕНЦИАЛ В БЪЛГАРИЯ“, д-р, Михаил Кожухаров, Тракийски Университет, Издателство: Тракийски университет, ДИПКУ;
- Стратегия за интелигентна специализация 2021 – 2027;
- Европейската платформа за клъстерно сътрудничество, Клъстерите срещат регионите – България (2023 г.).
- Бенчева, Н. (2010) Изграждане на регионални агроклъстери – предимства и перспективи на развитие. – Годишник на Колеж по икономика и администрация – Пловдив;
- Рецензия “Конкурентоспособност чрез развитие на клъстерите” на Делян Христов Мавров;

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица

Европейски съюз

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони!

- Статия „ПРОБЛЕМИ И РЕШЕНИЯ ПРИ ИНФОРМАЦИОННОТО ОСИГУРЯВАНЕ НА КЛЪСТЕРИ ОТ МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ (МСП)“ от Емил Денчев;
- Научен труд „ФОРМИ НА ФИНАНСИРАНЕ НА КЛЪСТЕРИТЕ В БЪЛГАРИЯ“, Христо Иванов, Университет за национално и световно стопанство, София;
- Статия „Клъстери и клъстерни инициативи в България: развитие и предизвикателства“, Ирена Славова;
- КЛЪСТЕРИТЕ В СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО – ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА КОНКУРЕНТНО ПРЕДИМСТВО гл. ас. д-р Цветелина Тодорова Кабакчиева Катедра „Аграрна икономика“, СА „Д. А. Ценов“ – Свищов;
- Кирова, А., (2018) Роля на бизнес мрежите тип „клъстер“ за конкурентоспособността и устойчиво икономическо развитие;
- Статия „Анализ и оценка на клъстерния потенциал в България“, Автор: Михаил Кожухаров, ISBN: 978-954-691-097-4, Издателство: Тракийски университет – ДИПКУ;
- Атанасова, А. (2014), „Клъстерната интеграция за повишаване конкурентоспособността на малките и средните предприятия“. Югозападен университет „Неофит Рилски“;
- Брошура „БИЗНЕС КООПЕРИРАНЕ ЧРЕЗ СЪЗДАВАНЕ НА КЛЪСТЕРИ – ВЪЗМОЖНОСТ ЗА РАЗВИТИЕ“, chrome extension://efaidnbmnnnibpcajpcgltclefindmka ;
- Статия „КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ ЧРЕЗ РАЗВИТИЕ НА КЛЪСТЕРИТЕ В БЪЛГАРИЯ“, Илиян Станчев Атанасов, спец. „Стопанско управление“ - магистър Стопански факултет, Технически университет – София;

www.eufunds.bg, www.mig-zaedno.eu,

Настоящият документ е изготвен в изпълнение на проект „Партньорството като ключ към успеха“, Административен Договор №РД50-6/08.03.2024г., BG06RDP001-19.607-0014-C01 за подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDP001-19.607 с Бенефициент МИГ-Стамболово-Кърджали и Партньор МИГ-Лясковец-Стражица